

ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ใน
การบริหารงานของเทศบาลตำบลในอำเภอสรรพยา
จังหวัดชัยนาท

นายนพดล กลิ่นอนอม

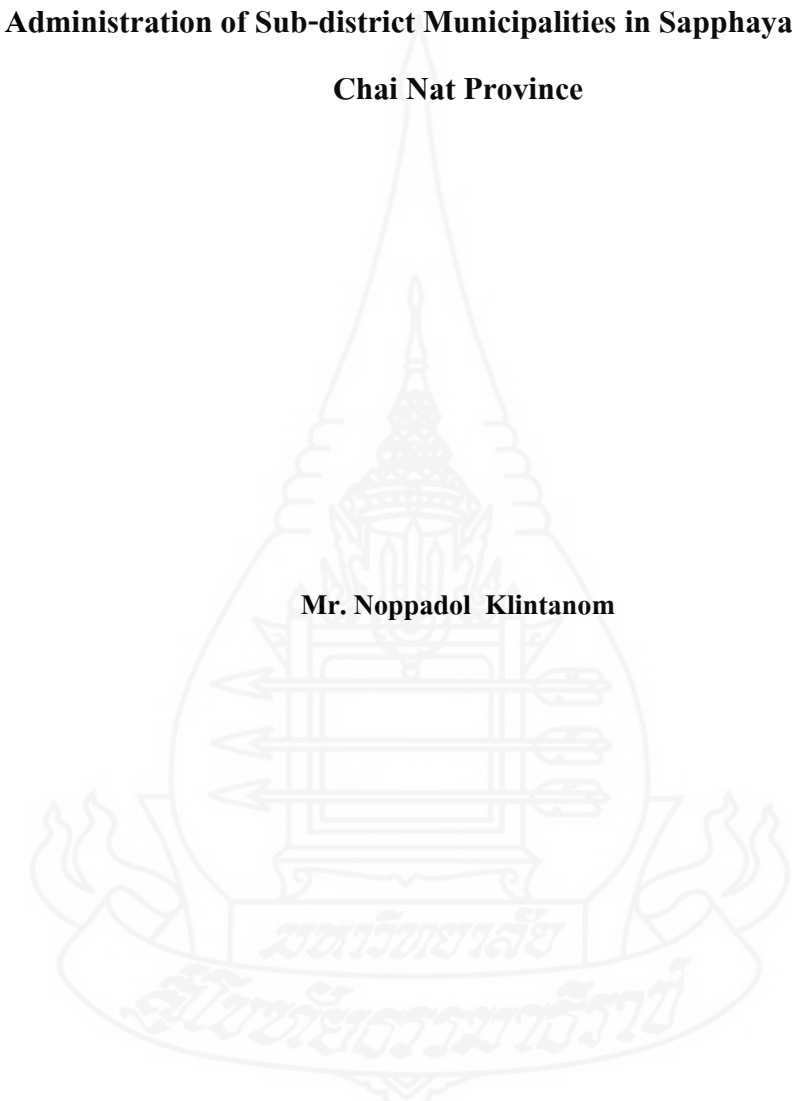

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2556

**Officials' Opinions on the Implementation of Good Governance Principles in the
Administration of Sub-district Municipalities in Sapphaya District,
Chai Nat Province**

Mr. Noppadol Klintanom

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Public Administration
School of Management Science
Sukhothai Thammathirat Open University

2013

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน
ของเทศบาลตำบลในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท

ผู้ศึกษา นายพนตล กลิ่นถนอม **รหัสนักศึกษา** 2543000950

ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต **อาจารย์ที่ปรึกษา** รองศาสตราจารย์ปภาวดี มนตรีวัต

ปีการศึกษา 2556

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท (2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท จำแนกตามพื้นที่ และ (3) ศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท

การศึกษาค้นคว้านี้เป็นการศึกษาประชากรทั้งหมด ได้แก่ พนักงานเทศบาล ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้างภารกิจ และพนักงานจ้างทั่วไป ที่ปฏิบัติงานอยู่ในเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท จำนวน 8 เทศบาล จำนวน 200 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการศึกษา พบว่า (1) ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็นด้านหลักนิติธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านหลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (2) เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท จำแนกตามพื้นที่ ในภาพรวมพบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน โดยความคิดเห็นของบุคลากรเทศบาลตำบลสรรพยา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (3) ปัญหา และอุปสรรค เกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน ได้แก่ เทศบาลขาดการส่งเสริมให้บุคลากรได้อบรมความรู้ด้านกฎหมาย เทศบาลขาดการประชาสัมพันธ์ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ให้ประชาชนได้รับทราบ และการใช้จ่ายงบประมาณของเทศบาลไม่เกิดความคุ้มค่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน ได้แก่ เทศบาลควรจัดการอบรมหรือส่งเสริมให้ผู้บริหารท้องถิ่น และบุคลากรเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ในด้านกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ เทศบาลควรประชาสัมพันธ์ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ให้ประชาชนได้รับทราบมากยิ่งขึ้น และควรจัดทำวารสารท้องถิ่นแจกให้ประชาชนในพื้นที่ และการบริหารงานในองค์กรจะต้องยึดหลักการทำงานให้มีประสิทธิภาพและงานที่ได้จะมีความคุ้มค่า

คำสำคัญ หลักธรรมาภิบาล เทศบาลตำบล อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท

Independent Study title: Officials' Opinions on the Implementation of Good Governance Principles in the Administration of Sub-district Municipalities in Sapphaya District, Chai Nat Province

Author: Mr. Noppadol Klintanom; **ID:** 2543000950;

Degree: Master of Public Administration;

Independent Study advisor: Papavadee Montriwat, Associate Professor;

Academic year: 2013

Abstract

The purposes of this research were to (1) study officials' opinions on the implementation of good governance principles in the administration of Sub-district Municipalities in Sapphaya District, Chai Nat Province (2) compare officials' opinions on the implementation of good governance principles in the administration of Sub-district Municipalities in Sapphaya District, Chai Nat Province, classified by areas (3) study problems and suggestions to improve the implementation of good governance principles in the administration of Sub-district Municipalities in Sapphaya District, Chai Nat Province

This research studied whole population consisted of 200 officials of 8 Sub-district Municipalities in Sapphaya District, Chai Nat Province. Instrument used was questionnaire. Statistical tools employed were frequency, percentage, mean, standard deviation, and One-way ANOVA.

The results revealed that (1) officials' opinions on the implementation of good governance principles in the administration of Sub-district Municipalities in Sapphaya District, Chai Nat Province were at high level, with the highest mean on rules of laws aspect, and the lowest mean on transparency aspect (2) when compared the opinions, no differences were found among opinions of officials from different offices, it was also found that, opinion of officials at Sapphaya Sub-district Municipality had the highest mean (3) major problems of the implementation of good governance principles in the administration were: officials were lack of training on rules of laws concerned, the office expenses were lack of value for money, civilian in the area were not enough informed of the offices' operation, recommendations were: the offices should provide training on laws and regulations concerned to the officials, local people should be informed of more information through public relations activities, local pamphlet should be published and distributed to the public, moreover, the organizations should administer on the basis of managerial principles thoroughly to enhance operational efficiency and worthy operation.

Keywords: Good Governance Principles, Sub-district Municipalities, Sapphaya District, Chai Nat Province

กิตติกรรมประกาศ

ความสำเร็จในการทำสารนิพนธ์เรื่อง ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลัก
ธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาทสำเร็จลุล่วง
ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ปภาวดี มนต์รีวัต อาจารย์
ที่ปรึกษา ที่กรุณาเสียสละเวลาในกาตรวจสอบความถูกต้องทั้งด้านภาษา เนื้อหาระเบียบวิธี และ
เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย รวมทั้งช่วยแนะนำแก้ไขให้สมบูรณ์และสำเร็จได้ด้วยดี
นอกจากนี้

ผู้ศึกษาขอขอบคุณผู้บริหาร และบุคลากรของเทศบาลตำบลในอำเภอสรรพยา
จังหวัดชัยนาท ที่ให้โอกาสผู้วิจัยได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และเป็นกลุ่ม
ตัวอย่างในการวิจัย โดยให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถาม และเก็บรวบรวม
ข้อมูลส่งคืนผู้วิจัย

ท้ายที่สุดความดีและประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากการศึกษานี้ ผู้ศึกษาขอมอบแต่ บิดา
มารดา ตลอดจนบุคคลในครอบครัวและคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และ
ให้ความรู้ และให้ความช่วยเหลือด้วยดีตลอดมาจนสำเร็จการศึกษา

นพดล กลิ่นถนอม

พฤศจิกายน 2556

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	4
ขอบเขตของการศึกษา.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น	8
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น	9
แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล.....	16
ข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบล ในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	33
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการศึกษา.....	38
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	38
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
การวิเคราะห์ข้อมูล	41

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	42
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของบุคลากร เกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในการบริหารงานของเทศบาลตำบล ในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท.....	45
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากร เกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน ของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท จำแนกตามพื้นที่.....	50
ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท.....	57
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	66
วัตถุประสงค์การศึกษา.....	66
วิธีการดำเนินการศึกษา.....	66
สรุปผลการศึกษา.....	67
อภิปรายผล.....	73
ข้อเสนอแนะ.....	76
บรรณานุกรม.....	79
ภาคผนวก.....	83
แบบสอบถาม.....	84
ประวัติผู้ศึกษา.....	91

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลจำแนกตามเพศ.....	42
ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลจำแนกตามอายุ.....	43
ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลจำแนกตามระดับการศึกษา.....	43
ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลจำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	43
ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลจำแนกตามตำแหน่งงาน.....	44
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากร เกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบล ในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท โดยรวม.....	45
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากร เกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบล ในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ในด้านหลักนิติธรรม โดยแยกเป็นรายชื่อ.....	46
ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากร เกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบล ในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ในด้านหลักคุณธรรม โดยแยกเป็นรายชื่อ.....	47
ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากร เกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบล ในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ในด้านหลักความโปร่งใส โดยแยกเป็นรายชื่อ.....	48
ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากร เกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบล ในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ในด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยแยกเป็นรายชื่อ.....	49
ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากร เกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบล ในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ในด้านหลักความรับผิดชอบ โดยแยกเป็นรายชื่อ.....	50

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากร เกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน ของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท จำแนกตามพื้นที่.....	54
ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ความคิดเห็นของบุคลากร เกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน ของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท.....	56
ตารางที่ 4.15 สรุปภาพรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรค การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน ของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท.....	57
ตารางที่ 4.16 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาทในด้านหลักนิติธรรม.....	58
ตารางที่ 4.17 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ในด้านหลักคุณธรรม.....	59
ตารางที่ 4.18 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ในด้านหลักความโปร่งใส.....	59
ตารางที่ 4.19 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ในด้านหลักการมีส่วนร่วม.....	60
ตารางที่ 4.20 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ในด้านหลักความรับผิดชอบ.....	60

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า	
ตารางที่ 4.21	ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ในด้านหลักความคุ้มค่า.....	61
ตารางที่ 4.22	สรุปภาพรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท.....	61
ตารางที่ 4.23	ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ในด้านหลักนิติธรรม.....	62
ตารางที่ 4.24	ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ในด้านหลักคุณธรรม.....	63
ตารางที่ 4.25	ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ในด้านหลักความโปร่งใส.....	63
ตารางที่ 4.26	ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ในด้านหลักการมีส่วนร่วม.....	64
ตารางที่ 4.27	ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ในด้านหลักความรับผิดชอบ.....	65
ตารางที่ 4.28	ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ในด้านหลักความคุ้มค่า.....	65

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดของการศึกษา.....	4
ภาพที่ 2.1 โครงสร้างของเทศบาลตำบล.....	32

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปกครองท้องถิ่นคือ การปกครองที่รัฐมอบหมายให้ท้องถิ่นใด ๆ หรือหลายท้องถิ่น เป็นผู้ดำเนินการภายใต้ขอบเขตกิจกรรมที่รัฐมอบหมายให้กระทำ หน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจะจัดเป็นรูปองค์กร ทั้งนี้ จัดตั้งขึ้นโดยผลแห่งกฎหมายและนโยบายของรัฐ มีฐานะเป็นนิติบุคคลรับผิดชอบในขอบเขตพื้นที่ที่กำหนดไว้อย่างแน่ชัด มีความเป็นเอกภาพ หรืออิสระในการบริหารในระดับหนึ่ง การปกครองท้องถิ่น เป็นการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น เป็นยุทธศาสตร์หนึ่งในการบริหารจัดการบ้านเมืองของรัฐ ในระบอบประชาธิปไตย โดยมุ่งลดบทบาทของรัฐส่วนกลางลงเหลือภารกิจหลักเท่าที่ต้องทำ เท่าที่จำเป็น และให้ประชาชนได้มีส่วนในการบริหารงานชุมชนท้องถิ่น ตามเจตนารมณ์ของประชาชนมากขึ้น การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น จึงเป็นการจัดความสัมพันธ์ทางอำนาจหน้าที่ใหม่ ระหว่างส่วนกลางกับส่วนท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์บ้านเมือง ที่เปลี่ยนแปลงไปในสถานะที่สังคมมีกลุ่มที่หลากหลาย มีความต้องการ และความคาดหวังจากรัฐที่เพิ่มขึ้น และแตกต่างกัน ชัดแย้งกัน ในขณะที่รัฐเองก็มีขีดความสามารถและทรัพยากรที่จำกัด ในการตอบสนองปัญหา ความต้องการที่เกิดขึ้นในแต่ละท้องถิ่นได้ทันต่อเหตุการณ์ และตรงกับความต้องการของท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่น มีความสำคัญต่อระบบการปกครองประเทศมากในด้านความช่วยเหลือ ลดภาระรับผิดชอบจากรัฐบาลกลางในด้านเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้รู้ถึงความต้องการของสถานะท้องถิ่นอย่างแท้จริง การกระจายอำนาจทางการเมืองการปกครองไปสู่ประชาชนในท้องถิ่นให้รู้จักปกครองตนเอง และสร้างลักษณะผู้นำขึ้นในท้องถิ่น เพื่อรับผิดชอบจัดดำเนินการบริหารตามความต้องการของสมาชิกของชุมชนในสังคมนั้น ๆ แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่า การบริหารจัดการของหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนที่ทวีขึ้นอย่างรวดเร็ว และเป็นผลให้การบริหารงานมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น จนบางครั้งเกินกว่าที่ฝ่ายบริหารในท้องถิ่นจะสามารถใช้สามัญสำนึกในการวินิจฉัยสั่งการได้ตามอัธยาศัย ดังเช่นแต่ก่อน ประสิทธิภาพในการบริหารราชการท้องถิ่นจึงต้องคำนึงถึงหลักการและเทคนิคในการบริหาร

ตลอดจนการพัฒนาปรับปรุงด้านแผนงานการพัฒนาองค์กร เครื่องมือเครื่องใช้และวิธีดำเนินการ การปรับปรุงระบบการบริหารงานบุคคลตลอดจนใช้วิธีการงบประมาณที่มีความเหมาะสม

การปกครองท้องถิ่นโดยระบบเทศบาลนับว่าเป็นการปกครองที่มีประสิทธิภาพที่ดีวิธีหนึ่ง เพราะเทศบาลเป็นหน่วยการบริการท้องถิ่นที่เก่าแก่ของไทย มีวิวัฒนาการสืบต่อกันมาช้านาน และยังคงใช้อยู่ทุกวันนี้ ประชาชนให้ความสนใจและคุ้นเคยมากที่สุด อีกทั้งรัฐบาลหลายยุคหลายสมัยเห็นถึงความสำคัญของเทศบาลเสมอมา ส่วนหนึ่งเห็นได้จากการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายหลักของเทศบาล จำนวนหลายฉบับ นอกจากนี้แล้วเทศบาลยังเป็นสถานที่ฝึกหัดหรือปูพื้นฐานการเมือง การปกครอง การบริหาร และการจัดการของประชาชน เป็นหน่วยงานให้บริการสาธารณะที่แบ่งเบาภาระของรัฐบาลโดยให้ประชาชนบริหารงานกันเองเทศบาล เป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นในพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นชุมชนเมืองหรือมีความสามารถและแนวโน้มที่จะพัฒนาขึ้นเป็นเมือง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร ทั้งนี้แต่ละประเภทจะจัดตั้งอย่างสอดคล้องไปตามระดับความเจริญของท้องถิ่น จำนวน และความหนาแน่นของประชากรและอื่น ๆ เทศบาลแต่ละประเภทจะมีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญเหมือนกัน คือ การให้บริการสาธารณะเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ทั้งในด้านสาธารณสุข โภชนา และสาธารณสุขการ ซึ่งเทศบาลแต่ละแห่งจะจัดการบริการดังกล่าวให้แก่ประชาชนได้มากน้อย เหมาะสมหรือไม่แตกต่างกันไปตามสภาพพื้นที่ งบประมาณและนโยบายสาธารณะของแต่ละเทศบาล แม้บริการสาธารณะที่ให้ของเทศบาลจะมีความแตกต่างกันไป แต่สิ่งที่เป็นหลักการเดียวกันในการจัดบริการของทุก ๆ เทศบาล ก็คือ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในเทศบาลนั้น ๆ ให้ได้มากที่สุด

เทศบาลตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งได้มีการดำเนินการพัฒนาทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม จิตสำนึก คุณธรรมและจริยธรรมของประชาชน เพื่อการบรรลุผลสำเร็จอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพโดยในการบริหารงานของเทศบาลตำบลได้ยึดหลักของการบริหารจัดการที่ดีหรือหลักธรรมาภิบาลอันเป็นยุทธศาสตร์ที่นำมาใช้ในการกำหนดนโยบายการพัฒนาเทศบาล ตามภารกิจและบทบาทในการให้บริการสาธารณะ และพัฒนาท้องถิ่นให้น่าอยู่เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน และประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุด มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคง ความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน ซึ่งปัจจัยสำคัญยิ่งต่อการบรรลุผลสำเร็จต่าง ๆ ก็คือ ความร่วมมือร่วมใจของทุกฝ่าย อันได้แก่ ความร่วมมือภายในหน่วยงานของเทศบาล หน่วยงานราชการอื่นที่เกี่ยวข้องภาคเอกชน และ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความร่วมมือจากพี่น้อง ประชาชนในเขตเทศบาล ที่ได้มีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมตรวจสอบ และป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ ซึ่งการผนึกพลังความร่วมมือของทุกฝ่าย จะนำไปสู่

การปฏิรูปให้เกิดระบบการบริหารจัดการที่ดี เนื่องจากการได้มีการกระจายอำนาจในการพิจารณาตัดสินใจ และรับผิดชอบร่วมกันเป็นการสร้างกลไกการตรวจสอบ ถ่วงดุลการบริหารงานของภาคราชการให้มีประสิทธิภาพและเกิดความโปร่งใส ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ อันจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมช่วยสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดีของระดับภาครัฐ และระดับประเทศ

ปัจจุบันเทศบาลได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก คือ มีความเป็นอิสระในการบริหารกิจการของท้องถิ่น เช่น มีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง สืบเนื่องจากการปฏิรูประบบราชการตามพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 ได้วางกรอบแนวทางการบริหารราชการไว้ว่า “การบริหารราชการต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดภารกิจและยุบเลิกหน่วยงานไม่จำเป็น การกระจายอำนาจตัดสินใจ การอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน” และเพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปตามกรอบทิศทางและแนวทางการบริหารราชการดังกล่าว ดังนั้นรัฐบาลจึงมีนโยบายส่งเสริมเทศบาลให้มีความเข้มแข็งและการมีการบริหารจัดการที่ดี โดยยึดกรอบแนวทางตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งประกอบด้วย หลักคุณธรรมและนิติธรรม หลักความรับผิดชอบต่อหลักความโปร่งใสและตรวจสอบได้ หลักการมีส่วนร่วม หลักประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และรับผิดชอบต่อผู้ใช้บริการมากขึ้น รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชน ภาคประชาสังคม และชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการต่างๆ รวมทั้งร่วมตรวจสอบติดตามประเมินผล และสุดท้ายประชาชนต้องมีคุณภาพชีวิตที่ดีและทั่วถึงมากที่สุด เนื่องจากเทศบาลเป็นองค์กรที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด และเป็นหน่วยดำเนินการซึ่งทำหน้าที่แทนรัฐในการจัดบริการสาธารณะ การบริหารจัดการภารกิจต่างๆ ในพื้นที่รับผิดชอบแก่ประชาชน โดยมีเป้าหมายสูงสุดเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนเป็นประการสำคัญ

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวมา ทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ของเทศบาลตำบลในอำเภอสรรพยาจังหวัดชัยนาทโดยมุ่งศึกษาแนวคิดของบุคลากรของเทศบาลตำบล ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในทางวิชาการและทางปฏิบัติต่อหน่วยงานและบุคคลต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท จำแนกตามพื้นที่

2.3 เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท

3. กรอบแนวคิดในการศึกษา

จากการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ โดยเฉพาะหลักธรรมาภิบาลจากระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 และสามารถกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดของการศึกษา

4. ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้จะดำเนินการวิจัยภายใต้ขอบเขตแต่ละด้านดังต่อไปนี้

4.1 ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ พนักงานเทศบาล ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้างตามภารกิจ และพนักงานจ้างทั่วไป ที่ปฏิบัติงานอยู่ในเทศบาลตำบล จำนวน 8 แห่ง ภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท จำนวน 200 คน เป็นการศึกษาประชากรทั้งหมด

4.2 ขอบเขตด้านพื้นที่ การวิจัยนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบล จำนวน 8 แห่ง ภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท

4.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา มุ่งศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ปฏิบัติ ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา การศึกษาครั้งนี้เก็บข้อมูลจากภาคสนามระหว่างเดือนสิงหาคม ถึงเดือนกันยายน 2556

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความหมายศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่องความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท

5.1 ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และตำแหน่งของประชากรที่นำมาศึกษา

5.2 บุคลากร หมายถึง พนักงานเทศบาล ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้างตามภารกิจ และพนักงานจ้างทั่วไป

5.3 หลักธรรมาภิบาล หมายถึง หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

5.4 หลักนิติธรรม หมายถึง การตรากฎหมาย กฎข้อบังคับต่างๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคมและสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับเหล่านี้

ในที่นี้หมายถึง การบริหารงานโดยยึดระเบียบ และกฎหมาย บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจใน ระเบียบ และกฎหมาย อีกทั้งมีการส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

5.5 หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยธรรมาภิบาลให้เจ้าหน้าที่ ของรัฐยึดหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม ในที่นี้หมายถึง การบริหารงานโดยยึด หลักความถูกต้อง ยุติธรรม ซื่อสัตย์สุจริต และมีการกำหนดมาตรฐานทางคุณธรรม จริยธรรมใน การปฏิบัติงาน อีกทั้งบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสียสละ และอุทิศตนให้กับงาน

5.6 หลักความโปร่งใส หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ประชาชนเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารได้สะดวก ในที่นี้หมายถึง การบริหารงานโดยการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร มีการแต่งตั้ง เจ้าหน้าที่รับผิดชอบ และมีระบบเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้รับทราบ

5.7 หลักความมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และ เสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะการแสดงประชามติ หรืออื่นๆ ในที่นี้หมายถึง การบริหารงานโดยยึดหลักการ มีส่วนร่วม การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น เสนอแนะปัญหา ความต้องการ และ มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

5.8 หลักความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความ รับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ในที่นี้หมายถึง การบริหารงานโดยกำหนดเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน ใช้หลักการทำงานเป็นทีม บุคลากรมีความตั้งใจในการปฏิบัติงาน และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสำนึก รับผิดชอบต่อประชาชน

5.9 หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เป็น ประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ในที่นี้หมายถึง การบริหารงาน โดยใช้งบประมาณที่มีอยู่อย่างมี ประสิทธิภาพ และการดำเนินโครงการยึดหลักความสำคัญ และความต้องการของประชาชน

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 เพื่อรวบรวมเป็นข้อมูล ให้เทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ใช้เป็นแนวทางให้การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลใช้ประกอบการพิจารณาบรรลุผลในทุก ด้านและเป็นที่ยังพอใจของประชาชน

6.2 เป็นแนวทางบริหารให้กับท้องถิ่นอื่นที่สนใจการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลได้นำไปพิจารณาประยุกต์ใช้ต่อไป

6.3 เป็นพื้นฐานในการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาทในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวม ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีหัวข้อดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
2. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
3. แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล
4. ข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบลในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แต่ละหัวข้อมีรายละเอียดดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

1.1 ความหมายของความคิดเห็น

ปทานุกรมสังคมวิทยา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2532: 246) ได้บัญญัติคำว่าความคิดเห็น ซึ่งตรงกับคำว่า opinion ในภาษาอังกฤษไว้ว่า หมายถึง

- 1) ข้อพิจารณาเห็นว่าเป็นจริงจากการใช้ปัญญาความคิดประกอบ ถึงแม้จะไม่ได้อาศัยหลักฐานพิสูจน์ยืนยันได้เสมอไป
- 2) ทักษะหรือประมาณการเกี่ยวกับปัญหาหรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง
- 3) คำแถลงที่ยอมรับนับถือกันว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อปัญหาที่มีผู้นำมาขอ

ปรึกษา

ราชบัณฑิตยสถาน (2524: 246) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่าเป็นข้อพิจารณาเห็นว่าเป็นจริงจากการใช้ความคิดประกอบถึงแม้จะไม่ได้อาศัยหลักฐานพิสูจน์ยืนยันได้เสมอไป

สุโท เจริญสุข (2525: 58) ได้กล่าวว่า ความคิดเห็น เป็นสภาพความรู้สึกทางด้านจิตใจที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ของบุคคล อันเป็นผลให้บุคคลมีความคิดต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะที่ชอบ ไม่ชอบ หรือเฉย ๆ

สุชา จันทรเอม และ สุรางค์ จันทรเอม (2520 : 104) ให้ความหมายว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความคิดเห็นที่ยากที่จะแยกออกจากเจตคติได้โดยเด็ดขาด เพราะทั้งความคิดเห็นและเจตคติ มีลักษณะที่คล้ายกัน แต่ลักษณะของความคิดเห็นนั้นจะไม่ลึกซึ้งเหมือนเจตคติ

1.2 ปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็น

ศักดิ์ สุนทรเสณี (2531: 4) อธิบายว่า ความคิดเห็นเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยเกิดจากเงื่อนไข 4 ประการ คือ

- 1) กระบวนการเรียนรู้ที่ได้จากการเพิ่มพูนและบูรณาการของการตอบสนองแนวความคิดต่างๆ เช่น ความคิดเห็นจากครอบครัว โรงเรียน ครู การเรียนการสอนอื่นๆ
- 2) ประสบการณ์ส่วนตัวขึ้นอยู่กับความแตกต่างของแต่ละบุคคล ซึ่งมีประสบการณ์ต่างกันไป ซึ่งนอกเหนือจากประสบการณ์ที่สะสมขึ้นเรื่อยๆ แล้ว ยังทำให้เป็นรูปแบบของตนเองดังนั้น ความคิดเห็น บางอย่างเป็นเรื่องเฉพาะแต่ละบุคคล แล้วแต่พัฒนาการและความเจริญเติบโตของบุคคลนั้นๆ
- 3) การเลียนแบบ การถ่ายทอดความคิดเห็นของคนบางคน ได้มาจากการเลียนแบบความคิดเห็นของคนอื่นที่ตนเองเกิดความพอใจ หรือเกิดความชอบ เช่น พ่อแม่ พี่น้อง ครู ดารา
- 4) กลุ่มสังคม คนยอมรับความคิดเห็นตามกลุ่มสังคมที่ตนเองได้อาศัยอยู่ตามสภาพแวดล้อม เช่น ความคิดเห็นต่อกลุ่มศาสนา หรือสถาบันต่างๆ

2. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

2.1 ความหมายและลักษณะของการปกครองท้องถิ่น

ประทาน คงฤทธิศึกษากร (2528: 8) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่าการปกครองท้องถิ่น หมายถึง ระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ และโดยนัยนี้จะเกิดมีองค์การทาหน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้นๆ องค์การนี้ถูกจัดตั้งและควบคุมโดยรัฐบาล แต่มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย และควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเองได้

อุทัย หิรัญโต (2523: 2) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้หน่วยการปกครองระดับรองของรัฐหรือกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครอง และดำเนินการบางอย่าง เพื่อประโยชน์ของรัฐ และผลประโยชน์ท้องถิ่น โดยตรง การบริหารงานท้องถิ่นจะมืองค์การปกครองที่ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งมาทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้มีความอิสระในการบริหารงานแต่รัฐบาลต้องควบคุมโดยวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสม

อโณทัย ธรรมกุล (2530: 105-106) ได้กล่าวว่า ลักษณะของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีลักษณะสำคัญกล่าวคือ การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นของไทยปัจจุบันเป็นการจัดระเบียบบริหารราชการรูปหนึ่ง โดยอาศัยการผสมผสานระหว่างการรวมอำนาจ การแบ่งอำนาจ และการกระจายอำนาจ ลักษณะของการกระจายอำนาจหรือการปกครองท้องถิ่น เป็นการปกครองซึ่งรัฐกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นหนึ่งหรือหลาย ๆ ท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการภายในขอบเขตกิจกรรมที่รัฐมอบหมายให้กระทำได้ ซึ่งกำหนดขอบเขตพื้นที่ไว้แน่ชัดมีฐานะเป็นนิติบุคคล มืองค์กรหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในการปกครองท้องถิ่นและเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน มีประชาชนเข้าร่วมดำเนินการและมีความเป็นเอกเทศหรือความเป็นอิสระทางการเงินและอื่น ๆ ในระดับหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะสำคัญพอสรุปได้ ดังนี้

- 1) มีพื้นที่ขอบเขตที่แน่นอน
- 2) เป็นนิติบุคคล เพื่อให้สามารถดำเนินการด้านต่าง ๆ ได้อย่างอิสระพอสมควร การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมืองค์การที่สามารถรับผิดชอบกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเป็นอิสระตามกฎหมายคือ ต้องมืองค์การเป็นนิติบุคคลตั้งขึ้นโดยกฎหมายแยกออกจากส่วนกลางสามารถก่อพันธะทางกฎหมาย เช่น ทำสัญญาเป็นหนี้ หรือทำนิติกรรมรูปอื่น ๆ ได้เป็นองค์การปกครองท้องถิ่นที่แยกออกจากราชการของท้องถิ่นได้ภายในขอบเขตที่สมควร

- 3) ประชาชนมีส่วนร่วมมีเสียงในการปกครองตนเองการดำเนินกิจกรรมของการปกครองท้องถิ่นนี้เป็นกระบวนการที่มีใช้กระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยสิ้นเชิง แต่เป็นกระบวนการทางการเมืองซึ่งประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยทางตรงหรือทางอ้อม กล่าวคือมีสภานิติบัญญัติที่ได้รับเลือกตั้งจากประชาชน หรือเลือกตั้งบางส่วน ประชาชนมีโอกาสเข้าร่วมเลือกตัวแทนทำหน้าที่บริหารกิจกรรมของท้องถิ่นหรือเข้าร่วมกำหนดนโยบาย หรือควบคุมตรวจสอบการดำเนินการของตัวแทนของตน

4) มีอำนาจอิสระบางประการในการบริหารกิจกรรมเช่น การบริหาร และอื่น ๆ ภายในวงกรอบกิจกรรมและขอบเขตพื้นที่รับผิดชอบนั้น หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องได้รับมอบหมายอำนาจดำเนินการอย่างเป็นทางการเป็นอิสระได้พอสมควร โดยไม่จำเป็นต้องรับฟังคำสั่งจากรัฐบาลกลางหรือหน่วยราชการจากส่วนกลางแต่อย่างใด

5) มีอำนาจในการจัดหาและใช้จ่ายได้อย่างเป็นอิสระ เมื่อเป็นอิสระในการดำเนินการแล้ว หน่วยการปกครองท้องถิ่นต้องอิสระในการจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นในการดำเนินการ คือ มีแหล่งรายได้ของตนเอง เช่น ได้รับสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลสามารถจัดเก็บภาษีบางประเภทได้ รวมทั้งหารายได้อื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดรูปแบบของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นของไทยในปัจจุบันมี 4 รูปแบบ คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และการปกครองรูปแบบพิเศษ (กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา) (พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน, 2534)

2.2 ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

สิวพร สุขเอียด (2553 : <http://www.kpi.ac.th/wiki/index.php> สืบค้นเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2556) กล่าวว่าจากแนวความคิดในการปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ทางการ ปกครองของรัฐบาลในอันที่จะรักษาความมั่นคงและความผาสุกของประชาชน ยึดหลักการกระจายอำนาจปกครอง และเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นสามารถสรุปได้ดังนี้

1) การปกครองท้องถิ่น คือ รากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน ให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณมีความเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมได้ส่วนเสียในการปกครอง การบริหารท้องถิ่นเกิดความรับผิดชอบ และวางแผนต่อประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัยอันจะนำมาซึ่งความ สันติสุขเต็มใสในระบอบการปกครองประชาธิปไตยในที่สุด

2) การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนรู้จักท้องถิ่นการปกครองตนเอง (Self Government) หัวใจของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประการหนึ่งก็คือ การปกครองตนเองมิใช่เป็นการปกครองอันเกิดจากคำสั่งเบื้องบน โดยเป็นการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นนอกจากจะได้รับเลือกตั้งมาเพื่อรับผิดชอบบริหารท้องถิ่นโดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนแล้ว ผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องฟังเสียงประชาชนด้วยวิถีทางประชาธิปไตยประชาชนออก เสียงประชามติ (Reference) ให้ประชาชนมีอำนาจถอดถอน (Recall)

ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความสำนึกในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่น และมีส่วนรับรู้ถึงปัญหา และแก้ไขปัญหาท้องถิ่นของตน

3) การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ซึ่งเป็นหลักสำคัญของการกระจายอำนาจ เนื่องจากภารกิจของรัฐบาลมีอยู่อย่างกว้างขวาง นับวันจะขยายเพิ่มขึ้น ขณะที่แต่ละท้องถิ่นย่อมมีปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกัน ประชาชนจึงเป็นผู้มีความเหมาะสมที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นนั้น มากที่สุด และกิจการบางอย่างเป็นเรื่องเฉพาะท้องถิ่น ไม่เกี่ยวกับท้องถิ่นอื่น ๆ และไม่มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเทศโดยรวม จึงเป็นการสมควรที่จะให้ประชาชนท้องถิ่นดำเนินการดังกล่าวเอง ทั้งนี้การแบ่งเบาภาระดังกล่าวทำให้รัฐบาลมีเวลาที่จะดำเนินการในเรื่องที่สำคัญ ๆ หรือกิจการใหญ่ ๆ ระดับชาติอันเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติโดยรวม และมีความคล่องตัวในการดำเนินงานของรัฐบาลจะมีมากขึ้น

4) การปกครองท้องถิ่นสามารถสนองตอบความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมาย และมี ประสิทธิภาพ เนื่องจากท้องถิ่นมีความแตกต่างกันไม่ว่าทางสภาพภูมิศาสตร์ ทรัพยากร ประชาชน ความต้องการ และปัญหาต่างกันออกไป ผู้ที่ให้บริการหรือแก้ไขปัญหาให้ถูกจุดและสอดคล้องกับความต้องการของ ประชาชนได้เป็นอย่างดีคือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั่นเอง

5) การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมืองและการบริหารของประเทศในอนาคต ผู้นำหน่วยการปกครองท้องถิ่นย่อมเรียนรู้ประสบการณ์ทางการเมือง การเลือกตั้ง การสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นย่อมเป็นพื้นฐานที่ดีต่ออนาคตทางการเมืองของตน และยังฝึกฝนทักษะทางการเมืองบริหารงานในท้องถิ่นอีกด้วย

6) การปกครองท้องถิ่นโดยยึดหลักการกระจายอำนาจ ทำให้เกิดการพัฒนาระบบแบบพึ่งตนเองทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

2.3 องค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ประยัต หงส์ทองคำ (2526: 18-19) อธิบายว่าหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีคุณลักษณะเฉพาะหรือองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

- 1) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะได้รับการจัดตั้งขึ้น โดยผลแห่งกฎหมาย และหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ จะมีสภาพเป็นนิติบุคคล
- 2) หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่จะได้รับการจัดตั้งขึ้นนั้น จะต้องไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานราชการ เพราะจะต้องเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจปกครองตนเอง
- 3) หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่จะได้รับการจัดตั้งขึ้นนั้น จะต้องมีการที่มาจากการเลือกตั้ง โดยประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ เพื่อแสดงถึงการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน

- 4) หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ จะต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ โดยการอนุญาตจากรัฐ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้มาทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไป
- 5) หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ ความมีอำนาจในการกำหนดนโยบาย และมีการควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตน ตามครรลองของการปกครองที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองอย่างแท้จริง
- 6) หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ ควรมีอำนาจในการออกข้อบังคับเพื่อการบังคับให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายหรือความต้องการแห่งท้องถิ่นได้ แต่ทั้งนี้ กฎ ข้อบังคับที่ล่วงล้ำขัดต่อกฎหมาย หรือข้อบังคับอื่นใดของรัฐ
- 7) หน่วยการปกครองท้องถิ่น เมื่อได้รับการแต่งตั้งแล้วยังคงอยู่ในความรับผิดชอบ และอยู่ในการกำกับดูแลของรัฐ เพื่อประโยชน์และความมั่นคงแห่งรัฐและประชาชนโดยรวม

2.4 รูปแบบการปกครองท้องถิ่นของไทย

สิวพร สุขเอียด (2553 : <http://www.kpi.ac.th/wiki/index.php> สืบค้นเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2556) สำหรับการปกครองท้องถิ่นของไทยในปัจจุบัน มี 2 รูปแบบด้วยกันคือ

- 1) รูปแบบการปกครองท้องถิ่นทั่วไป ได้แก่
 - (1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) มีโครงสร้างการบริหาร คือ สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้กำกับดูแล
 - (2) เทศบาลมีโครงสร้างการบริหารคือ สภาเทศบาล และนายกเทศมนตรี โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้กำกับดูแล
 - (3) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีโครงสร้างการบริหาร คือ สภาองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีนายอำเภอเป็นผู้กำกับดูแล
- 2) รูปแบบการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ซึ่งมีฐานะเป็นทวิภาคการเมือง และนิติบุคคล โดยในประเทศไทยมีอยู่ 2 แห่งคือ
 - (1) กรุงเทพมหานคร มีโครงสร้างการบริหาร คือ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สภากรุงเทพมหานคร และสภาเขต
 - (2) เมืองพัทยา มีโครงสร้างการบริหาร คือ สภาเมืองพัทยา นายกเมืองพัทยา

2.5 การปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล

การปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลเป็นการบริหารงานเทศบาลตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ดังนี้ (อโณทัย ธรรมกุล, 2530 : 107 - 110)

1) เทศบาลรูปแบบการปกครองท้องถิ่นในลักษณะการกระจายอำนาจซึ่งมีวัตถุประสงค์ คือ

- (1) เพื่อเป็นโรงเรียนฝึกสอนประชาธิปไตยให้กับประชาชน
- (2) เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง
- (3) เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วม
- (4) เพื่อประหยัดรายจ่ายของรัฐและให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพ

2) ลักษณะของการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบ “เทศบาล” มีลักษณะเช่นเดียวกันกับรูปแบบการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่น ๆ กล่าวคือ

- (1) เทศบาลมีฐานะเป็นนิติบุคคล
- (2) เทศบาลมีพื้นที่และขอบเขตที่แน่นอน
- (3) เทศบาลมีสภาและผู้บริหารมาจากการเลือกตั้ง
- (4) เทศบาลมีรายได้ ทรัพย์สิน และงบประมาณของตนเอง
- (5) เทศบาลมีอิสระในการบริหารงานพอสมควร
- (6) เทศบาลมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง

3) ลักษณะหน่วยการปกครองท้องถิ่นของเทศบาล มีลักษณะเป็น องค์การปกครองท้องถิ่น ดังนี้คือ

(1) การมีส่วนร่วมของประชาชน ประชาชนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง ตัวแทนและตัวแทนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายข้อบังคับและบริหาร ดังจะเห็นว่าสภาเทศบาลและคณะเทศมนตรี ประกอบด้วยสมาชิกที่ได้มาจากการเลือกตั้งจากประชาชนทั้งสิ้น

(2) เทศบาลเป็นนิติบุคคล มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนดในฐานะนิติบุคคล

(3) ความเป็นอิสระในการบริหาร เทศบาลมีสำนักปลัดเทศบาลและส่วนราชการต่าง ๆ ที่สนับสนุนการทำงานของตนเอง ส่วนราชการต่าง ๆ นี้ อาจมีมากน้อยแล้วแต่ปริมาณความรับผิดชอบและภารกิจของเทศบาล เช่น แบ่งเป็น ฝ่ายช่าง ฝ่ายการศึกษา ฝ่ายสาธารณสุข ฝ่ายคลัง ฝ่ายประปา เป็นต้น ส่วนราชการเหล่านี้มีพนักงานเทศบาลดำเนินการภายใต้การบังคับบัญชาของปลัดเทศบาล

(4) ความเป็นอิสระด้านการเงิน เทศบาลมีรายได้ของตนเองจากแหล่งรายได้หลายประเภท เช่น ภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ รายได้จาก ทรัพย์สิน รายได้จากสาธารณูปโภคและเทศพาณิชย์ พันธบัตรหรือเงินกู้ เงินอุดหนุนจากรัฐบาล เงินที่มี

ผู้บริจาคหรืออุทิศให้และเทศบาลมีอำนาจใช้จ่ายเงินเหล่านี้โดยสภาเทศบาลเป็นผู้อนุมัติงบประมาณรายจ่ายแต่อย่างไรก็ดีการดำเนินงานของเทศบาลมิได้เป็นอิสระโดยสิ้นเชิง ยังถูกควบคุมจากรัฐบางประการกระนั้นก็ตามก็นับว่าเทศบาลเป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นที่มีลักษณะเป็นประชาธิปไตย มากที่สุด เมื่อเทียบกับองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปอื่น เช่นองค์กรบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้น เทศบาลจึงเป็นระบบการปกครองท้องถิ่นที่ใช้กับชุมชนเมือง และเป็นที่ยอมรับในระบบการเมืองการปกครองของทุกประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยประชาชนจะมีบทบาทอันสำคัญในการเสนอตัวสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเป็นคณะผู้บริหาร และประชาชนในท้องถิ่นเองจะใช้สิทธิใช้เสียงในการเลือกตั้งบุคคลในพรรคที่ประชาชนเห็นชอบและสนับสนุนหรือคอยติดตามควบคุมให้มีการปฏิบัติเป็นไปตามนโยบายนั้น ๆ จึงถือได้ว่าการปกครองเทศบาลเป็นระบบการปกครองตนเองของคนในท้องถิ่นสนองต่อความต้องการของคนในท้องถิ่น และถือได้ว่าเป็นสถาบันที่ส่งเสริมการปกครองตามวิถีทางของการปกครองระบอบประชาธิปไตยได้เป็นอย่างดี

2.6 ประเภทของเทศบาล

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ได้กำหนดให้เทศบาลในประเทศไทยมีทั้งหมด 3 ประเภท อันได้แก่ เทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล ซึ่งเทศบาลแต่ละประเภทก็มีลักษณะและองค์ประกอบที่แตกต่างกันออกไปดังมีรายละเอียดดังนี้ (มรุต วันทนากร และ ดร.ณี หมั่นสมักร, 2554 : <http://www.kpi.ac.th/wiki/index.php> สืบค้นเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2556)

1) เทศบาลนคร

เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นชุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ห้าหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่ของเทศบาลนคร (ซึ่งจะได้อธิบายต่อไป) การจัดตั้งเทศบาลนครจะกระทำได้โดยการประกาศกระทรวงมหาดไทยโดยยกฐานะเป็นเทศบาลนครเทศบาลนครประกอบไปด้วยสภาเทศบาลและคณะเทศมนตรี (หรือนายกเทศมนตรี) แล้วแต่กรณี โดยที่สภาเทศบาลมีสมาชิกสภาเทศบาลได้ 24 คน โดยมีรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน 4 คน นอกจากนี้กฎหมายยังกำหนดให้เทศบาลนครมีหน้าที่แตกต่างไปจากเทศบาลเมืองและเทศบาลตำบลอีกด้วย

2) เทศบาลเมือง

เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัดหรือท้องถิ่นชุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่ของเทศบาลเมือง การจัดตั้งเทศบาลเมืองจะกระทำได้โดยการประกาศกระทรวงมหาดไทยโดยยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง เทศบาลเมืองประกอบไปด้วยสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี โดยที่สภาเทศบาลมีสมาชิกสภาเทศบาลได้ 18 คน และมีรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน 3 คน

3) เทศบาลตำบล

เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล (เทศบาลตำบลไม่ได้กำหนดจำนวนราษฎรในพื้นที่ไว้อย่างชัดเจนเหมือนกับเทศบาลเมืองและเทศบาลนคร) เทศบาลตำบลประกอบไปด้วยสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี โดยที่สภาเทศบาลมีสมาชิกสภาเทศบาลได้ 12 คน โดยมีรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน 2 คน

3. แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

3.1 ที่มาของธรรมาภิบาล

การกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) เป็นหลักการสากลที่ได้รับการยอมรับจากสถาบันนานาชาติว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการทำให้องค์การประสบความสำเร็จ โดยมีการนำคำว่า Good Governance มาใช้ครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ.1989 โดยปรากฏในรายงานของธนาคารโลก (World Bank) และต่อจากนั้นมาก็มีหน่วยงานต่างๆ ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับ Good Governance เป็นอย่างมาก เช่น คณะกรรมาธิการเศรษฐกิจและสังคมสำหรับเอเชียและแปซิฟิกแห่งสหประชาชาติ (The United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific: UNESCAP) สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Program : UNDP) และองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) เป็นต้น (สำนักงาน ก.พ.ร., 2552: 1)

จากวิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ.2540 ได้ส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วนของสังคมโดยสาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งเกิดจากการบริหารจัดการในระดับชาติ และระดับองค์กรทั้งในภาครัฐและเอกชนที่มีความบกพร่อง และขาดประสิทธิภาพรวมถึงการกระทำผิดทุจริตและขาดจริยธรรม ส่งผลให้ประเทศไทยมีการบังคับใช้และปรับแก้กฎหมายต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดและเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทุกภาคส่วนภายในประเทศดังปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 (ยกเลิกเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ.2547) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2545 มาตรา 3/1 พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ในฐานะที่เป็นหน่วยงานหลักในการส่งเสริมให้พัฒนาระบบราชการดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์และนโยบายที่ชัดเจนไว้ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ.2551 - พ.ศ.2555 เพื่อมุ่งเน้นและส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐต่างๆ ได้แก่ ส่วนราชการ จังหวัด องค์การมหาชนและสถาบันอุดมศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี(Good Governance) และนำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมสู่มาตรฐานสากลเพื่อบรรลุเป้าประสงค์ประโยชน์สุขของประชาชนและรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติ (สำนักงาน ก.พ.ร., 2552 : 1)

3.2 ความหมายของธรรมาภิบาล

สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์ (2549: 295) ได้กล่าวว่า ธรรมาภิบาล แปลจากภาษาอังกฤษว่า Good Governance เป็นศัพท์ใหม่ในวงการวิชาการที่ใช้กันมาหลังรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มีผู้ให้คำนิยามความหมายของ Good Governance ไว้หลายประการ เช่น วิธีการปกครองที่ดี การบริหารจัดการที่ดี สุประศาสนการ ธรรมรัฐ และธรรมราษฎร ธรรมาภิบาล หรือ บรรษัทภิบาล เป็นต้น

ธรรมาภิบาล คือ องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม โปร่งใส ยุติธรรม และตรวจสอบได้ เพื่อสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีให้เกิดขึ้นทุกภาคของสังคม อุดม มุ่งเกษม (2545) ได้กล่าวว่า จำเป็นต้องร่วมดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทั้งในระยะเฉพาหน้า ระยะปานกลาง และระยะยาว โดยต้องมีการปฏิรูป 3 ส่วน โดย 1) ภาครัฐจะต้องมีการปฏิรูปบทบาท หน้าที่ โครงสร้าง และกระบวนการท างานของภาครัฐ ให้เป็นกลไกการบริหารทรัพยากรของสังคมให้โปร่งใส ซื่อตรง เป็นธรรม มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และสมรรถภาพสูงในการนำบริการของรัฐที่มีคุณภาพไปสู่ประชาชน โดยเน้นการเปลี่ยนทัศนคติ ค่านิยม และวิธีการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ ให้ถือประโยชน์ของประชาชนเป็นจุดมุ่งหมายในการทำงาน 2) ภาคเอกชนต้องมีการปฏิรูปและสนับสนุนให้ภาคธุรกิจมีกติกาการท างานที่โปร่งใส รับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ซื่อตรงเป็นธรรมต่อลูกค้า มีมาตรฐานในการให้บริการ และสามารถทำงานกับภาครัฐและภาคประชาชนอย่างราบรื่น ใ้วางใจกัน และ 3) ภาคประชาชน ต้องสร้างความตระหนักตั้งแต่ปัจเจกบุคคลถึงระดับกลุ่มประชาคม ในเรื่องสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบต่อทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เพื่อเป็นพลังของประเทศที่มีคุณภาพ มีความรู้ความเข้าใจในหลักการสร้างกลไกการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์, 2549: 295-297)

ธรรมาภิบาล หมายถึง การมีส่วนร่วม คือความโปร่งใสตรวจสอบได้และการมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานเพื่อให้หลักประกันว่าการดำเนินนโยบายทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจอยู่บนพื้นฐานที่มั่นคง อย่างกว้างขวางของสังคม และให้ความมั่นใจว่า เสี่ยงคนยากจน และคนด้อยโอกาสจะเป็นที่รับฟังในกระบวนการกำหนดและดำเนินนโยบายโดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากร (ไชยวัฒน์ คำชู, 2545:42 – 43)

ธรรมาภิบาล หรือ good governance ในความหมายแบบสากลนี้ มีความหมายถึงรวมถึงระบบโครงสร้างและกระบวนการต่าง ๆ ที่วางกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจการเมือง และสังคมของประเทศ เพื่อที่ภาคต่าง ๆ ของสังคมจะพัฒนาและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2542:18)

ธีรยุทธ บุญมี (2541:1) ได้ให้ความหมายของธรรมาภิบาล ว่าเป็นกระบวนการความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐ ภาคสังคม ภาคเอกชนและประชาชนโดยทั่วไปในการที่จะทำให้การบริหารราชการแผ่นดิน ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม โปร่งใส ยุติธรรมและตรวจสอบได้ ทั้งนี้ยังได้เสนอว่ารัฐธรรมนูญแห่งชาติ เป็นยุทธศาสตร์ที่ถูกต้อง ในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของชาติ แนวทางที่ถูกคือทางสายกลาง คือการพึ่งพาตนเอง และเสริมปัญญาไทยใจสากล รัฐธรรมนูญแห่งชาติเป็นการเคลื่อนไหวอย่างมีพลังขององค์กรท้องถิ่น ประชาคม ชุมชน เพื่อเข้าใจปัญหาพึ่งพาตนเอง ช่วยตนเอง ปฏิรูปตนเองขณะเดียวกันก็เพื่อความเข้มแข็งที่จะตรวจสอบ สิ่งที่ไม่ดีไม่งาม ได้อย่างจริงจัง รูปแบบรัฐธรรมนูญแห่งชาติก็คือ การยกระดับกระบวนการ ความสัมพันธ์ความร่วมมือของส่วนต่างๆ ในสังคม อันได้แก่ภาครัฐ ภาคสังคม และเอกชน สถาบันสำคัญๆ ของประเทศ คือชุมชน ประชาคม ภูมิภาคและระดับชาติ ในลักษณะเป็นรูปธรรม มีพลัง

3.3 องค์ประกอบของธรรมาภิบาล

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ข้อ 4.2 ในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีควรจัดหรือส่งเสริมให้สังคมไทยอยู่บนพื้นฐานของหลักสำคัญอย่างน้อย 6 ประการ ดังนี้ (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542)

1) หลักนิติธรรม ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎข้อบังคับต่างๆ ให้ทันสมัย และเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคมและสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับเหล่านี้ โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล

2) หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยธรรมาภิบาลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคมและส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตเป็นนิสัยประจำชาติ

3) หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติโดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใสมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชน เข้าถึงข้อมูล ข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

4) หลักความมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะการแสดงประชามติ หรืออื่นๆ

5) หลักความรับผิดชอบ ได้แก่ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

6) หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เป็นประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยธรรมาภิบาลให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2543: 2-3) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีสำหรับหน่วยงานราชการ โดยมุ่งเน้นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลและการให้บริการประชาชนเป็นสิ่งที่สำคัญ ซึ่งเป็นผลมาจากการประชุมประจำปีระหว่างส่วนราชการกับสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2542 และได้มีมติในที่ประชุมได้ข้อตกลงที่เป็นแนวทางปฏิบัติราชการ โดยให้หน่วยงานราชการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีไปใช้ในการบริหารงานและการปฏิบัติงานประกอบด้วยหลักการ 6 ประการ ดังนี้

1) หลักการมีส่วนร่วมของสาธารณชน (Public Participation) คือ กระบวนการที่ประชาชนมีโอกาสและมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจอย่างเท่าเทียมกัน (Equity) ไม่ว่าจะเป็นโอกาสในการเข้าร่วมทางตรงหรือทางอ้อมผ่านกลุ่มผู้แทนราษฎรโดยชอบธรรม มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมอย่างเสรีนี้รวมถึงการให้เสรีภาพแก่สื่อมวลชน

และให้เสรีภาพแก่สาธารณชนในการแสดงความคิดเห็นคุณลักษณะสำคัญประการหนึ่งที่สาธารณชนจะมีส่วนร่วม คือ การมีรูปแบบการปกครอง และบริหารงานที่มีการกระจายอำนาจ (Decentralization)

2) หลักความสุจริตและโปร่งใส (Honesty and Transparency) คือ กลไกการบริหารที่มีความสุจริต และโปร่งใส ซึ่งรวมถึงการมีระบบกติกาและการดำเนินงานที่เปิดเผยตรงไปตรงมา ประชาชนสามารถเข้าถึงและรับข้อมูลข่าวสารได้อย่างเสรีเป็นธรรม ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ซึ่งหมายถึงการที่ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานกำกับดูแล และประชาชนสามารถตรวจสอบติดตามผลได้

3) หลักพันธะความรับผิดชอบต่อสังคม (Accountability) คือ ความรับผิดชอบในบทบาทภาระหน้าที่ที่มีต่อสาธารณชนโดยมีการจัดองค์กร หรือการกำหนดกฎเกณฑ์ที่เป็น การดำเนินงานเพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มต่างๆ ในสังคมอย่างเป็นธรรม ในความหมายนี้จะรวมถึงการที่มี Bureaucracy Accountability และ Political Accountability ซึ่งมีความหมายที่มากกว่าความรับผิดชอบเฉพาะต่อผู้บังคับบัญชา หรือกลุ่มผู้เป็นฐานเสียงที่ทำให้การสนับสนุนทางการเมืองแต่ละครอบคลุมถึงพันธะความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวมการที่จะมีพันธะรับผิดชอบต่อสังคมเช่นนี้หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง ต้องพร้อมและสามารถที่จะถูกตรวจสอบและวัดผลการดำเนินงานทั้งในเชิงปริมาณ คุณภาพ ประสิทธิภาพ และการใช้ทรัพยากรสาธารณะ ซึ่งคุณลักษณะของความโปร่งใสของระบบจึงเป็นหัวใจสำคัญในการสร้าง Accountability

4) หลักกลไกการเมืองที่ชอบธรรม (Political Legitimacy) คือ เป็นกลไกที่มีองค์ประกอบของผู้ที่เป็นรัฐบาล หรือผู้ที่เข้าร่วมบริหารประเทศที่มีความชอบธรรม เป็นที่ยอมรับของคนในสังคมโดยรวม ไม่ว่าจะโดยการแต่งตั้งหรือเลือกตั้งแต่จะต้องเป็นรัฐบาลที่ได้รับการยอมรับจากประชาชนว่ามีความสุจริต มีความเที่ยงธรรม และมีความสามารถที่จะบริหารประเทศได้

5) หลักเกณฑ์ที่ยุติธรรมและชัดเจน (Fair Legal Framework and Predictability) คือ กรอบของกฎหมายที่ยุติธรรมสำหรับกลุ่มคนต่างๆ ในสังคม ซึ่งกฎหมายมีบังคับใช้และสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นกฎหมายที่ชัดเจนซึ่งคนในสังคมทุกส่วนเข้าใจสามารถคาดหมายและรู้ว่าจะเกิดผลอย่างไร เมื่อดำเนินการตามกฎหมายของสังคมจะเป็นหลักประกันความมั่นคง ความศรัทธา และความเชื่อมั่นของประชาชน

6) หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency and Effectiveness) คือ เป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านการจัดกระบวนการทำงาน การจัดองค์กร และการจัดสรรบุคลากร และมีการใช้ทรัพยากรสาธารณะต่างๆ อย่างคุ้มค่าและเหมาะสม ซึ่งมี

การดำเนินการให้สาธารณชนที่ให้ผลลัพธ์เป็นที่น่าพอใจและกระตุ้นการพัฒนาของสังคมทุกด้าน ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

วิระ ไชยธรรม (2542: 9 -14) ได้กล่าวว่าการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542) ประกอบด้วยหลักพื้นฐาน 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า มีรายละเอียดดังนี้

1) หลักนิติธรรม

ความหมายของนิติธรรม ได้แก่ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่ใช้ในองค์กรเป็น ข้อตกลงร่วมกันและการบังคับใช้ กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับดังกล่าวต้องเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับ จากสมาชิกทุกฝ่ายในองค์กร กฎ และข้อบังคับเหล่านั้นต้องนำมาซึ่งความเสมอภาคของสมาชิกใน องค์กร รวมทั้งสร้างภาพเอื้อต่อการควบคุมและพัฒนาสังคมนั้นด้วย

แนวทางในการประยุกต์ใช้หลักนิติธรรมในองค์กร

(1) ให้ความรู้แก่สมาชิกในองค์กร เรื่องกฎ ระเบียบ ข้อบังคับสิทธิเสรีภาพ บทบาทและความรับผิดชอบต่อสังคมในองค์กร รวมทั้งขอบเขตในการมีส่วนร่วม ในการบริหาร แบบประชาธิปไตย

(2) พัฒนานุเคราะห์ให้มีจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรมและศีลธรรมเป็น แบบอย่างที่ดีแก่ประชาชนและพัฒนาการผลิตบุคลากรให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ตัวชี้วัดกฎข้อบังคับ ระเบียบต่าง ๆ มีความเป็นธรรมสามารถปกป้องคนดี ลงโทษคนไม่ดี และมีการปรับปรุงกฎ ข้อบังคับ และระเบียบให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงก็จะเป็นดัชนีชี้วัดที่สำคัญประการหนึ่ง

(3) องค์กรและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างรวดเร็ว โปร่งใสตรวจสอบได้ และได้รับการยอมรับจากประชาชน ส่วนด้านการปฏิบัติหน้าที่ที่มีความเป็น ธรรม มีความประพฤติสุจริตปราศจากคอร์ปชั่น นอกจากนี้ขนาดองค์กร อัตรากำลังคนและ งบประมาณจะลดลง

(4) สภาพสังคมในองค์กร มีข้อร้องเรียน คดีความและการฟ้องร้องรวมทั้งสถิติ การทำผิดกฎต่าง ๆ ลดลง คนในองค์กร ตระหนักในสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพของตนเอง รู้ และเข้าใจ กฎระเบียบข้อบังคับ และมีส่วนร่วมแบบประชาธิปไตย ในการแสดงความคิดเห็นในกรณีต่าง ๆ

2) หลักคุณธรรม

ความหมายของคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริม สนับสนุนการทำงานให้มีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจน เป็นนิสัยประจำชาติ เป็นพลเมืองดี คือ ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ ได้แก่ ดังจะ คือ การรักษาความลับ

ทมะ คือ การรู้จักข่มใจตนเอง ชั้นดี คือ การอดทน อดกลั้นและการอดออม จาคะ คือการรู้จักละวาง ความชั่ว ความทุจริต

แนวทางการดำเนินการตามหลักคุณธรรม

(1) สถาบันการศึกษาส่งเสริมการเรียนรู้และปลูกฝังเรื่องคุณธรรม จริยธรรมเริ่มจากเยาวชนในและนอกระบบการศึกษาของชาติอย่างจริงจัง

(2) รณรงค์ใช้หลักคุณธรรม อย่างกว้างขวางจริงจัง โดยเริ่มจากผู้บังคับบัญชา

(3) รณรงค์ให้สังคมร่วมสนับสนุนผู้ปฏิบัติที่มีคุณธรรมที่ถูกรังแก

โดยผู้มีอำนาจเหนือกว่ารวมถึงการยอมรับ เชิดชูให้เกียรติ และการให้สิ่งจูงใจในรูปแบบต่าง ๆ

(4) องค์กรระดับต่าง ๆ มีการจัดกิจกรรม ประชาสัมพันธ์ สร้างจิตสำนึก

ด้วยสื่อประเภทต่าง ๆ

(5) ทุกหน่วยงานภาครัฐ ควรมีหลักจริยธรรมของตนเองหรือจริยธรรม

แต่ละสาขาวิชาชีพอย่างเปิดเผย

3) หลักความโปร่งใส

ความหมายของ ความโปร่งใส คือ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในองค์กร โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ เช่น บุคลากรในองค์กรรู้ขั้นตอน วิธีการทำงานที่จะติดต่องานและสามารถตรวจสอบการทำงานได้ ภายในองค์กรจะต้องมีความโปร่งใสในการตัดสินใจในการบริหารงาน บริหารเงิน บริหารคน และมีการสื่อสารที่ดีภายในองค์กร เช่น มีการกระจายข่าวรายวันหรือรายสัปดาห์ ให้สมาชิกในองค์กร ได้ทราบความเคลื่อนไหวขององค์กร

แนวทางในการสร้างความโปร่งใสในองค์กร

(1) สืบหาความเห็นชอบของบุคลากรในหน่วยงานในเรื่องความ โปร่งใส ที่ต้องการจากบุคลากร

(2) บุคลากรตระหนักในความสำคัญและปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการปกครอง พ.ศ. 2539

(3) ปรับปรุงระบบเอกสาร ระบบสารสนเทศให้เป็นระเบียบสะดวกต่อการใช้งานและการสืบค้นตรวจสอบของประชาชน

(4) จัดทำเอกสาร คู่มือเกี่ยวกับให้บริการของส่วนราชการที่เข้าใจง่ายสะดวกต่อการติดต่องานของหน่วยงานประชาชน

(5) มีระบบประชาสัมพันธ์ภายในและภายนอกองค์กร

(6) สร้างทัศนคติที่ดีในการให้บริการข้อมูลข่าวสารและตอบข้อสงสัยของประชาชน

4) หลักความรับผิดชอบ

ความหมายของความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่นและตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถให้บรรลุผลสำเร็จสอดคล้องตามกฎหมาย ระเบียบขององค์กร ปฏิบัติงานอย่างมีจิตสำนึกต่อหน้าที่ สังคม ประชาชนและประเทศชาติ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้รับบริการและส่วนรวมเป็นสำคัญ รวมทั้งยอมรับผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานดังกล่าวทั้งที่เป็นผลดีและผลเสียหาย ตลอดจนพร้อมแสดงข้อเท็จจริงในการประกอบภารกิจต่อสาธารณชนสามารถชี้แจงเหตุผลได้ และพร้อมรับการตรวจสอบจากสาธารณะ

แนวทางในการดำเนินการตามหลักความรับผิดชอบ

- (1) ผู้บังคับบัญชาเป็นแบบอย่างที่ดีรวมทั้งการสร้างแบบอย่างที่ดีด้วยการยกย่องและส่งเสริมความประพฤติของบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดี
- (2) สร้างความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยใช้กามีส่วนร่วมมีระบบตรวจสอบและการประเมินผลที่น่าเชื่อถือได้
- (3) ส่งเสริมผู้มีความสามารถ โดยการให้รางวัลและลงโทษที่เหมาะสมรวมทั้งในการจูงใจด้วยค่าตอบแทนและอื่น ๆ

5) หลักความมีส่วนร่วม

ความหมายของความมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือบุคคลในองค์กรทุกระดับเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบจากการบริหารงานหรือการดำเนินการ ต่าง ๆ ขององค์กรได้ร่วมรับรู้ ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ รวมทั้งร่วมสนับสนุน ติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติตามสิ่งที่ตนเองได้ร่วมตัดสินใจ

แนวทางการสร้างความมีส่วนร่วม

- (1) องค์กรต้องกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจน พร้อมทั้งออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับให้บุคลากรในองค์กรถือปฏิบัติ รวมทั้งพัฒนากลไก ระบบการทำงานและการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ เพื่อเอื้อต่อการสนับสนุนให้บุคลากรในองค์กรและประชาชนมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง
- (2) กระจายอำนาจ การบริหารจัดการสู่บุคลากรตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้บุคลากรสามารถบริหารภารกิจตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างตรงตามความต้องการ
- (3) รณรงค์และประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างจิตสำนึกให้บุคลากรและประชาชน เห็นคุณค่าและความสำคัญของการมีส่วนร่วม

(4) จัดทำข้อมูลชี้แนะแนวทางการมีส่วนร่วมในงาน/โครงการต่าง ๆ รวมทั้งให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ ผู้เกี่ยวข้อง และประชาชน ซึ่งจะทำการมีส่วนร่วมนั้นมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

(5) แสดงผลลัพธ์จากการเข้ามามีส่วนร่วมที่เป็นรูปธรรมให้ผู้เกี่ยวข้องและประชาชนได้ทราบพร้อมทั้งมีรางวัลตอบแทนแก่เจ้าของความคิดเห็นที่นำไปสู่การปฏิบัตินั้น ๆ

(6) สร้างหลักประกันในความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของผู้เข้าร่วม แสดงความคิดเห็นหรือวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินงานขององค์กร

6) หลักความคุ้มค่า

ความหมายของหลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม รวมทั้งการรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้มีความยั่งยืน

แนวทางการดำเนินการตามหลักความคุ้มค่า

- (1) ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรต้องให้ความสำคัญ
- (2) ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานให้สั้นหรือเบ็ดเสร็จในขั้นตอนเดียว เพื่อให้สะดวกและรวดเร็ว
- (3) ปฏิบัติงานอย่างประหยัดทรัพยากร ประหยัดเวลาภายในระยะเวลาที่เหมาะสม
- (4) กำหนดมาตรฐานการทำงานในหน้าที่และเป้าหมายให้ชัดเจน
- (5) สร้างระบบความคุ้มค่า และรายงานผลการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าต่อบังคับบัญชาตามลำดับ เพื่อการตรวจสอบ
- (6) นำเครื่องมือที่ทันสมัยมาใช้ในการทำงาน
- (7) เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะวิธีการต่าง ๆ ที่นำไปสู่ความคุ้มค่า
- (8) รับฟังความคิดเห็นจากบุคคลภายนอก เพื่อนำมาปรับปรุงการทำงานในองค์กร
- (9) ให้ความสำคัญกับระบบติดตามประเมินผลและควรประกาศให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและประชาชนทราบเป็นระยะ ๆ
- (10) ใช้ระบบการประเมินการปฏิบัติงาน (RBM) และใช้การจัดสรรงบประมาณเป็นเครื่องมือในการพิจารณางบประมาณในโครงการ
- (11) จัดสรรงบประมาณตามผลสัมฤทธิ์ของงาน

(12) ปรับปรุงระเบียบปฏิบัติให้สอดคล้องกับหลักความคุ้มค่า

(13) ให้รางวัลหน่วยงาน/กลุ่ม/บุคลากรที่ดำเนินการในวิธีดังกล่าวได้อย่างถูกต้องคุ้มค่าที่สุด

สำนักงาน ก.พ.ร. (2552 : 8-9) ได้มีการกำหนดหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ทั้ง 10 องค์ประกอบ ไว้ดังนี้

1. หลักประสิทธิผล (Effectiveness): ผลการปฏิบัติราชการที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ของแผนการปฏิบัติราชการตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการ รวมถึงสามารถเทียบเคียงกับส่วนราชการ หรือหน่วยงานที่มีภารกิจคล้ายคลึงกัน และมีผลการปฏิบัติงานในระดับชั้นนำของประเทศเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชน โดยการปฏิบัติราชการจะต้องมีทิศทางยุทธศาสตร์ และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน มีกระบวนการปฏิบัติงาน และระบบงานที่เป็นมาตรฐาน รวมถึงมีการติดตามประเมินผล และพัฒนาปรับปรุง อย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบ

2. หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) ผลการปฏิบัติราชการที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนการปฏิบัติราชการตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการ โดยการปฏิบัติราชการจะต้องมีทิศทาง ยุทธศาสตร์ และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน มีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบงานที่เป็นมาตรฐาน รวมถึง มีการติดตาม ประเมินผล และพัฒนา ปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

3. หลักการตอบสนอง (Responsiveness) การบริหารราชการตามแนวทางการกำกับดูแลที่ดี ที่มีการออกแบบกระบวนการปฏิบัติงาน โดยการใช้เทคนิคและเครื่องมือการบริหารจัดการที่เหมาะสม ให้องค์การสามารถใช้ทรัพยากรทั้งด้านต้นทุน แรงงาน และระยะเวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติราชการตามภารกิจเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

4. หลักการรับผิดชอบ (Accountability) การให้บริการที่สามารถดำเนินการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด และสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ รวมถึง ตอบสนองตามความคาดหวัง/ความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ และ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลาย และมีความแตกต่าง

5. หลักความโปร่งใส (Transparency) การแสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่และผลงานต่อเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยความรับผิดชอบนั้น ควรอยู่ในระดับที่สนองต่อความคาดหวังของสาธารณะ รวมทั้งการแสดงถึงความสำนึกในการรับผิดชอบต่อปัญหาสาธารณะ

6. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) กระบวนการเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา ชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย และสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร อันไม่ต้องห้าม ตามกฎหมายได้อย่างเสรี

โดยประชาชนสามารถรู้ทุกขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่างๆ และสามารถตรวจสอบได้

7. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) กระบวนการที่ข้าราชการ ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วม แสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแนวทาง ร่วมการแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา

8. หลักนิติธรรม (Rule of Law) การถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจ ทรัพยากร และภารกิจ จากส่วนราชการส่วนกลาง ให้แก่หน่วยการปกครองอื่น (ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น) และภาคประชาชน ดำเนินการแทน โดยมีอิสระตามสมควร รวมถึงการมอบอำนาจและความรับผิดชอบในการตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่บุคลากร โดยมุ่งเน้นการสร้างสภาพจิตใจในการให้บริการต่อผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การปรับปรุงกระบวนการ และเพิ่มผลิตภาพ เพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของส่วนราชการ

9. หลักความเสมอภาค (Equity) การใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ ในการบริหารราชการด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

10. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented) การหาข้อตกลงทั่วไป ภายในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นข้อตกลงที่เกิดจากการใช้กระบวนการเพื่อหาข้อคิดเห็น จากกลุ่มบุคคลที่ได้รับประโยชน์และเสียประโยชน์ โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรง ซึ่ง ต้องไม่มีข้อคัดค้านที่ยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญ โดยฉันทามติไม่จำเป็นต้องหมายความว่า เป็น ความเห็นพ้องโดยเอกฉันท์

ประมวล วะลี (2547: 9 - 10) ได้กล่าวถึงหลักธรรมาภิบาลว่าเมืองค์ประกอบที่สำคัญ 6 ประการ ดังนี้

1. หลักนิติธรรม คือ การตรากฎหมาย กฎ ระเบียบข้อบังคับและกติกาต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม ตลอดจนเป็นที่ยอมรับของสังคมและสมาชิก โดยมีการยินยอมพร้อมใจ และถือปฏิบัติร่วมกันอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม กล่าวโดยสรุป คือ สถาปนาการปกครองภายใต้กฎหมาย มิใช่กระทำกันตามอำเภอใจหรืออำนาจของบุคคล

2. หลักคุณธรรม คือ การยึดถือและเชื่อมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยการรณรงค์เพื่อสร้างค่านิยมที่ดีงามให้ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรหรือสมาชิกของสังคมถือปฏิบัติ ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริตความเสียสละ ความอดทนขยันหมั่นเพียร ความมีระเบียบวินัย เป็นต้น

3. หลักความโปร่งใส คือ การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา และสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้โดยการปรับปรุงระบบและกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารหรือเปิดให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก ตลอดจนมีระบบหรือกระบวนการตรวจสอบและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และช่วยให้การทำงานของภาครัฐและภาคเอกชนปลอดจากการทุจริตคอร์รัปชัน

4. หลักความมีส่วนร่วม คือ การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และร่วมเสนอความเห็นในการตัดสินใจสำคัญๆ ของสังคม โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วม ได้แก่ การแจ้งความเห็น การไต่สวน สาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่น ๆ และจัดการผูกขาดทั้งโดยภาครัฐหรือโดยภาคธุรกิจเอกชน ซึ่งจะช่วยให้เกิดความสามัคคีและความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน

5. หลักความรับผิดชอบ ผู้บริหาร ตลอดจนคณะข้าราชการ ทั้งฝ่ายการเมืองและข้าราชการประจำ ต้องตั้งใจปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่อย่างดียิ่ง โดยมุ่งให้บริการแก่ผู้มารับบริการเพื่ออำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีความรับผิดชอบต่อความบกพร่องในหน้าที่การงานที่ตนรับผิดชอบอยู่ และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขได้ทันที่

6. หลักความคุ้มค่า ผู้บริหาร ต้องตระหนักว่ามีทรัพยากรค่อนข้างจำกัด ดังนั้นในการบริหารจัดการจำเป็นต้องยึดหลักความประหยัดและความคุ้มค่า ซึ่งจำเป็นต้องตั้งจุดมุ่งหมายไปที่ผู้รับบริการหรือประชาชนโดยรวม

4. ข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบล ในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท

4.1 จำนวนเทศบาลตำบล ในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท

ท้องที่อำเภอสรรพยาประกอบด้วยเทศบาลตำบล จำนวน 8 เทศบาลตำบล ได้แก่
(<http://chainat.webs.com/sapphaya.html> สืบค้นเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2556)

- 1) เทศบาลตำบลโพธิ์พิทักษ์ ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลโพนางคำตัก
- 2) เทศบาลตำบลสรรพยา ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลสรรพยา
- 3) เทศบาลตำบลบางหลวง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบางหลวงทั้งตำบล
- 4) เทศบาลตำบลหาดอาษา ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหาดอาษาทั้งตำบล
- 5) เทศบาลตำบลตลุก ครอบคลุมพื้นที่ตำบลตลุกทั้งตำบล
- 6) เทศบาลตำบลโพนางคำตัก ครอบคลุมพื้นที่ตำบลโพนางคำตักทั้งตำบล

7) เทศบาลตำบลโพนางดำตก ครอบคลุมพื้นที่ตำบลโพนางดำตก
(เฉพาะนอกเขตเทศบาลตำบลโพธิ์พิทักษ์)

8) เทศบาลตำบลเจ้าพระยา ครอบคลุมพื้นที่ตำบลสรรพยา (เฉพาะนอกเขต
เทศบาลตำบลสรรพยา)

4.2 อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบล

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 12) พ.ศ.2546 ได้
กำหนดอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลไว้ เป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย (พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.
2496 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 12) พ.ศ.2546)

มาตรา 50 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายเทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล
ดังต่อไปนี้

- 1) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- 2) ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
- 3) รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูล
ฝอย และสิ่งปฏิกูล

- 4) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
 - 5) ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
 - 6) ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
 - 7) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
 - 8) บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
 - 9) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล
- มาตรา 51 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลอาจจัดทำกิจการใดๆ ในเขต
เทศบาล ดังต่อไปนี้

- 1) ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
- 2) ให้มีโรงฆ่าสัตว์
- 3) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
- 4) ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
- 5) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
- 6) ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้
- 7) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- 8) ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ

9) เทศพาณิชย์

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 หมวด 2 การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ มาตรา 16 ให้เทศบาลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นด้วยตนเองดังนี้ (พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542)

- 1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
- 2) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
- 3) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
- 4) การสาธารณสุขูปโภคและการก่อสร้างอื่นๆ
- 5) การสาธารณสุขการ
- 6) การส่งเสริม การฝึก และการประกอบอาชีพ
- 7) การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
- 8) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- 9) การจัดการศึกษา
- 10) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
- 11) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- 12) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- 13) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- 14) การส่งเสริมการกีฬา
- 15) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- 16) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- 17) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- 18) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
- 19) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
- 20) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- 21) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- 22) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์

23) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัยโรง
มหรสพ และสาธารณสถานอื่นๆ

24) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

25) การผังเมือง

26) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร

27) การดูแลรักษาที่สาธารณะ

28) การควบคุมอาคาร

29) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

30) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและ
รักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

31) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการ
ประกาศกำหนด

4.3 โครงสร้างของเทศบาล

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล ได้แบ่งโครงสร้างเทศบาลในปัจจุบันออกเป็น 2 ฝ่าย
คือ ฝ่ายสภา และฝ่ายบริหาร โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ (เสรี ทองเทศ, 2554: 11-9)

- 1) มีการแบ่งแยกฝ่ายสภาและฝ่ายบริหารออกจากกัน
- 2) ฝ่ายบริหาร ทำหน้าที่ในการบริหารกิจการภายในของเทศบาลนั้น
- 3) ฝ่ายสภา ทำหน้าที่ในการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารและทำหน้าที่ใน
การออกกฎหมายในระดับท้องถิ่น

4) สภาเทศบาลมาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรงภายในเขตเทศบาล

5) หัวหน้าฝ่ายบริหารต้องมาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรง

นอกจากนี้ในส่วนของราชการของเทศบาลที่มีปลัดเทศบาลเป็นหัวหน้า เป็นส่วน
ที่สำคัญในโครงสร้าง โดยจะเป็นฝ่ายนำนโยบายของฝ่ายบริหาร ไปปฏิบัติดำเนินการภายใต้อำนาจ
หน้าที่ และภารกิจตามกฎหมายต่อไป

4.4 โครงสร้างภายในของเทศบาล

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2543 ได้กำหนดเรื่อง
โครงสร้างภายในองค์กรของเทศบาลไว้อย่างกว้าง ๆ ดังนี้ (มรุต วันทนากกร และ ดร.ฉวี หมั่นสมัคร,
2554: <http://www.kpi.ac.th/wiki/index.php> สืบค้นเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2556)

- 1) สำนักปลัดเทศบาล

2) ส่วนราชการอื่นตามที่นายกเทศมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของ
กระทรวงมหาดไทย

การกำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักปลัดเทศบาลและส่วนราชการอื่นในข้างต้น
ให้เป็นไปตามที่นายกเทศมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงมหาดไทย
นอกจากนี้ กระทรวงมหาดไทย โดยคณะกรรมการกลางเทศบาล (ก.ท.) ยังได้ประกาศกำหนดการ
แบ่งโครงสร้างส่วนราชการในเทศบาล ให้เทศบาลมีการแบ่งส่วนราชการดังต่อไปนี้

1) สำนักปลัดเทศบาล

2) กองหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งประกอบด้วย

(1) ส่วนราชการที่เป็นสำนักหรือกอง

- การคลัง - การช่าง - การสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม - การศึกษา -
วิชาการและแผนงาน - การประปา - การแพทย์ - การช่างสุขาภิบาล - สวัสดิการสังคม

(2) หน่วยงานตรวจสอบภายในนอกจากนี้ในประกาศดังกล่าว ยังได้กำหนด
รายละเอียดและหลักเกณฑ์ในการแบ่งส่วนราชการไว้เพิ่มเติม ดังนี้

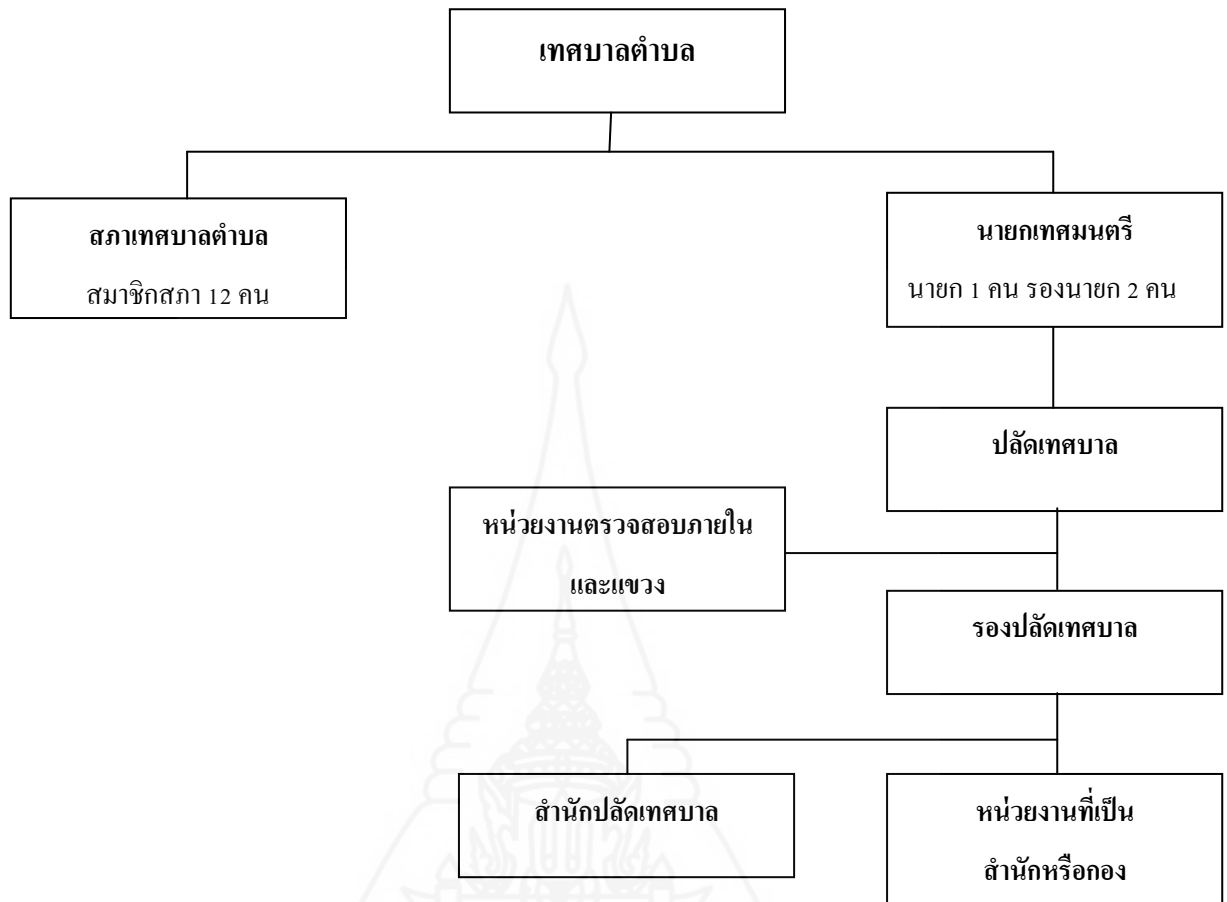
ก. เทศบาลอาจเปลี่ยนแปลงส่วนราชการต่าง ๆ (ที่เป็นสำนักหรือกอง) ได้
ตามความ จำเป็นและเหมาะสมของเทศบาล ทั้งนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ
พนักงานเทศบาล (ก.ท.จ.) และต้องเป็นไปตามเจตนารมณ์ของคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล
กำหนด (ก.กลาง เทศบาล)

ข. สำนักปลัดเทศบาลมีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับราชการทั่วไปของ
เทศบาล และราชการที่มีได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของสำนัก กอง หรือส่วนราชการใดในเทศบาล
โดยเฉพาะ

ค. สำนัก กอง หรือส่วนราชการให้มีหน้าที่ตามที่เทศบาลกำหนด
โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพนักงานเทศบาล (ก.ท.จ.)

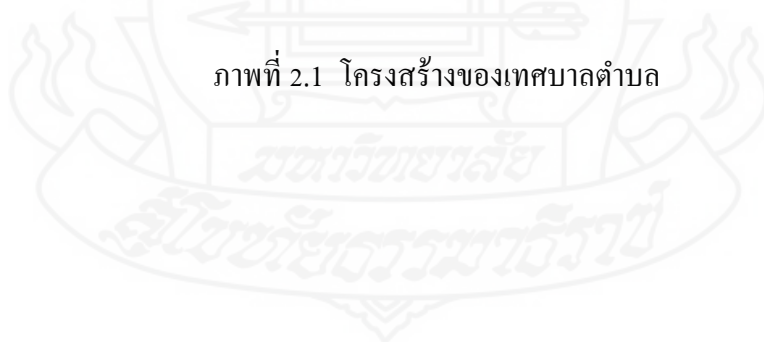
ง. การแบ่งส่วนราชการภายใน สำนักปลัด สำนัก กอง หรือส่วนราชการ
ให้กำหนดเป็นประกาศเทศบาล โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพนักงานเทศบาล
(ก.ท.จ.)

จ. การจัดตั้ง การปรับปรุง การรวมหรือยุบส่วนราชการ ให้เทศบาล
พิจารณาเสนอความเห็นและพิจารณาอัตรากำลัง การจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกันแล้วเสนอ
ต่อคณะกรรมการพนักงานเทศบาลพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ที่มา : เสรี ทองเทศ (2554 : 11-10)

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างของเทศบาลตำบล

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุภัทรมาศ จิริยเวชวัฒนา (2546) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารการจัดการเทศบาลตามหลักธรรมาภิบาล กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านฉาง ผลการศึกษาพบว่า ในการบริหารการจัดการของเทศบาลตำบลบ้านฉางตาม หลักธรรมาภิบาลเทศบาลตำบลบ้านฉางได้จัดทำโครงการตามนโยบายและเทศบัญญัติในด้านต่าง ๆ และรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากประชาชนเพื่อหาจุดยืนและแนวทางร่วมกัน พบว่ายังประสบปัญหาในเรื่องโครงสร้างพื้นฐานการทำงานในเทศบาลยังไม่เป็นระบบ โดยพนักงานส่วนหนึ่งยังคงยึดติดกับระบบงานแบบเก่า ไม่ยอมรับระเบียบกฎเกณฑ์ใหม่ ๆ ทางด้านกระบวนการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารเทศบาลตำบลบ้านฉาง พบว่าเทศบาลตำบลบ้านฉางมีความเสมอภาคและกระจายการพัฒนาอย่างทั่วถึงไม่มีการเลือกปฏิบัติและได้จัดตั้งคณะกรรมการชุมชนร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาและในเรื่องของการจัดซื้อจัดจ้างกระบวนการต่าง ๆ ส่วนใหญ่มีความเปิดเผยตรงไปตรงมา พบว่ามีปัญหาในเรื่องของคณะกรรมการชุมชนที่ได้รับการแต่งตั้งเข้ามานั้นบางคนไม่เห็นแก่ประโยชน์ของชุมชน แต่เข้ามาเพื่อหาผลประโยชน์ให้กับตนเอง

บุญฤทธิ์ เกตุจันง (2549) ได้ศึกษาเรื่อง การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศึกษากรณีเทศบาลนครนนทบุรี ผลการศึกษาพบว่า เทศบาลนครนนทบุรีมีการบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาล โดยได้ปฏิบัติตามแนวทางหลักพื้นฐาน 6 ประการ ของหลักธรรมาภิบาล โดยส่วนใหญ่จะเน้นไปที่การบริการประชาชนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ร่วมแสดงความคิดเห็นและการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานมากยิ่งขึ้น ปัญหาและอุปสรรค พบว่า กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องในบางเรื่อง ยังล้าสมัยไม่ทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบันทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน ประชาชน นายทุนบางกลุ่ม ที่เสียผลประโยชน์ออกมาเรียกร้องทำการประท้วง ซึ่งทำให้ภาพที่ออกไปสู่สาธารณชนนั้น มองว่าเทศบาลไม่ได้ให้ความสำคัญเป็นธรรม รวมทั้งเจ้าหน้าที่พนักงานเทศบาล บางคน ใช้ธรรมาภิบาลเป็นเครื่องมือในการใส่ร้ายกัน ข้อเสนอแนะการสร้างธรรมาภิบาลในเทศบาลต้องได้รับความร่วมมือจากพนักงานเทศบาล ส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง ชุมชน โดยต้องมีการอบรมหลักธรรมาภิบาลอบรมการปฏิบัติงานในสายวิชาชีพของพนักงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานถูกต้องแม่นยำ ปลูกฝังจริยธรรม คุณธรรม ในส่วนราชการอื่น ๆ นั้น ต้องมีการบูรณาการในลักษณะประสานความร่วมมือโดยมองผลประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ ในภาคประชาชน

นั้นต้องมีการจัดประชุมทั้งประธานชุมชน ประชาชนในเขตพื้นที่สม่ำเสมอ เพื่อชี้แจงการบริหารงานของเทศบาล รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนในการตรวจสอบด้านความโปร่งใสของเทศบาลอีกทางหนึ่งด้วย

คุณากร กรสิงห์ (2550) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครสวรรค์ ผลการศึกษา มีดังนี้

1. การศึกษาเปรียบเทียบการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ค่อนข้างมาก ได้แก่ อบต. บ้านแดน อบต. กลางแดด อบต. ทับกฤษใต้ ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ค่อนข้างน้อย ได้แก่ อบต. เกรียงไกร อบต. หอนงยาว และอบต. โคนหม้อ

2. การศึกษาปัญหา และอุปสรรคในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า อบต. ทั้ง 6 แห่ง มีปัญหาในหลักการสำคัญๆ คล้ายคลึงกันคือ

2.1 ปัญหาหลักการมีส่วนร่วม คือ ประชาชนมีพฤติกรรมการเข้าไปมีส่วนร่วมต่ำ

2.2 ปัญหาหลักความโปร่งใส คือ อบต. ไม่ค่อยมีการตรวจสอบความโปร่งใสอย่างต่อเนื่อง และมักเป็นการตรวจสอบด้านเดียว คือ ตรวจสอบจากเอกสารเป็นหลัก

2.3 ปัญหาหลักนิติธรรม ได้แก่ ไม่ค่อยมีการเผยแพร่กฎระเบียบให้ประชาชนได้รับทราบ

2.4 ปัญหาหลักคุณธรรม คือ ไม่ค่อยมีการอบรมเรื่องคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง

2.5 ปัญหาหลักความรับผิดชอบ คือ อบต. ส่วนใหญ่ไม่ค่อยเอาใจใส่ปัญหาชุมชนเท่าที่ควร

2.6 ปัญหาหลักความคุ้มค่า คือ โครงการบางเรื่องไม่สามารถทำได้ เนื่องจากงบประมาณไม่เพียงพอ

2.7 ปัญหาหลักความเสมอภาค คือ ยังคงมีการเลือกปฏิบัติ

3. ปัจจัยทางการเมืองและทางการบริหารที่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ปัจจัยทางการเมืองทั้งภายใน และภายนอก เป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ โดยปัจจัยการเมืองภายใน ได้แก่ ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหาร ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างฝ่ายข้าราชการการเมืองกับข้าราชการประจำและปัจจัยการเมืองภายนอก ได้แก่ ความสัมพันธ์ที่ดีกับข้าราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล องค์กรเอกชน ประชาชน ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลอื่น และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักการเมืองระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ส่วนปัจจัยทางการบริหาร อันได้แก่ โครงสร้างระบบงาน ทรัพยากรทางการบริหาร

ได้แก่ บุคลากร และงบประมาณ เป็นปัจจัยรองที่ส่งผลต่อการนำหลัก ธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การ บริหารส่วนตำบล นอกจากนี้ปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ คือ เกณฑ์การ ประเมินและรางวัลตอบแทน

บำรุง ก้อนทอง (2551) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลต่อการ บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอภาชี จังหวัด พระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า พนักงานส่วนตำบลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล 6 หลัก ได้แก่ หลักความรับผิดชอบ รองลงมาหลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส หลักคุณธรรม หลักความคุ้มค่า และหลักนิติธรรมตามลำดับ ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพในการทำงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา การให้ความรู้ทางด้านกฎหมาย และการบริหารงานแก่พนักงานส่วน ตำบล ในเขตอำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานตาม หลักธรรมาภิบาลให้ดียิ่งขึ้น

ภัทรดา นูรพาพิทักษ์ (2551) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของบุคลากรต่อการนำหลัก ธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการเทศบาลตำบลดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษา พบว่า เทศบาลควรมีการแก้ไขปรับปรุงการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอย่างเร่งด่วนดังนี้ 1. หลักนิติธรรม ร้อยละ 49.5 เห็นว่าเทศบาลควรแก้ไขปรับปรุงในเรื่องการดำเนินงานของเทศบาล เกี่ยวกับปัญหาในการใช้กฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ เนื่องจากขาดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญ เฉพาะด้าน 2. หลักคุณธรรม ร้อยละ 43.7 เห็นว่าผู้บริหารโดยควรให้มีการคัดเลือกบุคลากรเข้ามา ปฏิบัติงานโดยใช้หลักความสามารถมากกว่าใช้ระบบอุปถัมภ์ 3. หลักความโปร่งใส ร้อยละ 52.5 เห็นว่าควรปรับปรุงในเรื่องเกี่ยวกับการให้ประชาชนสามารถเข้าถึง และรับรู้ข้อมูลที่สำคัญของ เทศบาล ซึ่งได้แก่ สัญญาจ้าง สัญญาการเบิกจ่ายเงิน การบัญชีต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก 4. หลักความมี ส่วนร่วม ร้อยละ 64.1 เห็นว่าควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วม สังเกตการณ์ในการประชุมสภา ฯ ของเทศบาล 5. หลักความรับผิดชอบ ร้อยละ 56.3 เห็นว่าควรจัดให้มีการกำหนดมาตรการให้รางวัล และการลงโทษแก่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอย่างชัดเจน 6. หลักความคุ้มค่า ร้อยละ 50.5 เห็นว่าควรจัด ให้มีแผนหรือมาตรการลดค่าใช้จ่ายในด้านต่าง ๆ อย่างชัดเจน ข้อเสนอแนะควรให้ผู้บริหารของ เทศบาลเร่งปรับโครงสร้างและระบบงานต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการตามหลัก ธรรมาภิบาล

นภาพร ศรีพิชัยจักร (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหาร ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ผลการศึกษาพบว่า การนำ หลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอท้ายเหมือง

จังหวัดพังงา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารอยู่ในระดับมากทุกด้าน อันดับที่ 1 ด้านการบริหารภารกิจเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน รองลงมาคือ ด้านการบริหารภารกิจอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจ ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ตอบสนองความต้องการของประชาชน และด้านการบริหารงานเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเพศต่างกัน อายุต่างกัน ระดับการศึกษาต่างกัน สถานภาพการทำงานต่างกัน การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ไม่แตกต่างกัน

ภักทาวดี ศรสวัสดิ์ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ผลการศึกษาพบว่า (1) การบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลนครไทย โดยการบริหารตามหลักนิติธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และการบริหารตามหลักความคุ้มค่ามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วนการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลบ้านแยง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน โยการบริหารตามหลักคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ขณะที่การบริหารตามหลักนิติธรรมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (2) เมื่อเปรียบเทียบการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง ในภาพรวมพบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 (3) ปัญหาการบริหารตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ที่เทศบาลตำบลนครไทยควรแก้ไขเป็นลำดับแรก ได้แก่ ปัญหาการบริหารตามหลักความโปร่งใส สำหรับเทศบาลตำบลบ้านแยงปัญหาในการบริหารตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีที่สมควรแก้ไขเป็นลำดับแรก ได้แก่ ปัญหาการบริหารตามหลักความคุ้มค่า ข้อเสนอแนะที่สำคัญ ได้แก่ เทศบาลตำบลนครไทยควรบริหารตามหลักความโปร่งใสให้มากขึ้น โดยเฉพาะการพิจารณาความดีความชอบประจำปี ควรเป็นไปตามระบบคุณธรรมระบบเปิด ส่วนเทศบาลตำบลบ้านแยงควรตั้งคณะกรรมการดูแลตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณให้คุ้มค่า และควรจัดให้เจ้าหน้าที่ได้รับการอบรมด้านกฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ

ครุณี คำมีคร (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัญหาการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการเทศบาลตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษา ปรากฏดังนี้

บุคลากรเทศบาลตำบลโดยรวมและจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพในเทศบาลส่วน ใหญ่เห็นว่ามีปัญหาการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน อยู่ในระดับปาน กลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ ด้าน หลักการมีส่วนร่วมด้านหลัก

ความรับผิดชอบ และด้านหลักนิติธรรม และเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย 1 ด้าน คือด้านหลักความโปร่งใส

บุคลากรเทศบาลตำบล เพศชาย เห็นว่ามีปัญหาการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในด้านหลักการมีส่วนร่วมและด้านหลักความรับผิดชอบมากกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บุคลากรเทศบาลตำบล ที่มีอายุต่างกัน เห็นว่ามีปัญหาการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้โดยรวม และรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

บุคลากรเทศบาลตำบลที่เป็นพนักงานเทศบาล เห็นว่ามีปัญหาการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้โดยรวม และรายด้าน ในด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักความคุ้มค่ามากกว่าลูกจ้างประจำและพนักงานจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ประวิช การนนท์ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การนำหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมาปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ผลการศึกษาพบว่า (1) การนำหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมาปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็นด้านหลักคุณธรรมของหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ หลักการมีส่วนร่วม ส่วนด้านหลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (2) ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า การนำหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมาปฏิบัติ มีข้อดีในระดับมาก โดยเฉพาะจะทำให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายและก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนและสังคม ปัญหาการนำหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมาปฏิบัติ ได้แก่ บุคลากรขององค์กรขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี รองลงมา ได้แก่ องค์กรมีงบประมาณดำเนินการอย่างจำกัด และส่วนโครงสร้าง ระบบงาน และอำนาจหน้าที่ ไม่เอื้อต่อการบริหารจัดการให้บรรลุเป้าหมาย และ (3) ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมการนำหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมาปฏิบัติได้แก่ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีทัศนคติ และค่านิยมยอมรับแนวคิดใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
 4. การวิเคราะห์ข้อมูล
- ในแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ พนักงานเทศบาล ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้างตามภารกิจ และพนักงานจ้างทั่วไป ที่ปฏิบัติงานอยู่ในเทศบาลตำบล จำนวน 8 แห่ง ภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท จำนวน 200 คน (ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2556) เป็นการศึกษาประชากรทั้งหมด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ลักษณะเครื่องมือ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสร้างข้อคำถามให้สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาล วัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอบเขตของการวิจัย โดยโครงสร้างของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และตำแหน่ง

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท โดยแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ตามหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีลักษณะคำถามแบบปลายเปิด กำหนดหลักเกณฑ์ในการตอบการให้ค่าระดับ 4 ระดับ ดังนี้

- ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานมากที่สุด ให้คะแนน 4 คะแนน
- ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานมาก ให้คะแนน 3 คะแนน
- ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานน้อย ให้คะแนน 2 คะแนน
- ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานน้อยที่สุด ให้คะแนน 1 คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิดแสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในอำเภอ สรรพยา จังหวัดชัยนาท เพื่อให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2.2 การสร้างและทดสอบเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น และหลักธรรมาภิบาล
2. ศึกษาวัตถุประสงค์ของการศึกษา กรอบแนวคิด และขอบเขตการศึกษา
3. นิยามศัพท์เพื่อสร้างแบบสอบถาม
4. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบเขตของการศึกษา จากนั้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะ
5. นำแบบสอบถามมาปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา
6. นำแบบสอบถามที่ปรับแก้แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จำนวน 3 คน ดังนี้

(1) นายอภิชาติ ศรีเทรา วุฒิการศึกษา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตำแหน่ง เจ้าพนักงานปกครองปฏิบัติการ ที่ว่าการอำเภอบางปลาเ้า
จังหวัดสุพรรณบุรี

(2) นายชัยวัฒน์ ลภัสบรรสกุล วุฒิการศึกษา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตำแหน่ง หัวหน้าส่วนโยธา (นักบริหารงานช่าง 7) องค์การบริหารส่วน
ตำบลทับตีเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

(3) นางอัมพร รุ่งศรี วุฒิการศึกษา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตำแหน่ง อติตสมัชชิกสภาเทศบาลตำบลบางหลวง อำเภอสรรพยา
จังหวัดชัยนาท

7. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ พร้อม
นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาคั่นคว่ำอิสระ เพื่อนำไปทดลองใช้กับบุคลากรสังกัดเทศบาลตำบลห้วยกรด
อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท ที่ไม่ใช่กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน
แล้วนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจให้คะแนนวิเคราะห์ความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามซึ่ง
จะทดสอบแบบสอบถามเฉพาะในส่วนที่ 2 โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค
(α - Coefficient Cronbach) ทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และผลการหา
ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับพบว่ามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.971

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา
และความเชื่อมั่นไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดในการวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการส่งหนังสือขอความร่วมมือ พร้อมแบบสอบถามไป
ยังเทศบาลตำบลแต่ละแห่ง และประสานงานกับเจ้าหน้าที่เทศบาลเพื่อแจก และจัดเก็บ
แบบสอบถาม โดยแจกแบบสอบถามให้แก่ประชากร คือ พนักงานเทศบาล ลูกจ้างประจำ พนักงาน
จ้างภารกิจ และพนักงานจ้างทั่วไป ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในเทศบาลตำบล ในเขตอำเภอสรรพยา จังหวัด
ชัยนาท รวมทั้งสิ้นจำนวน 200 คน เก็บแบบสอบถามกลับคืนจากเทศบาลตำบล จำนวน 8 แห่ง
ได้ 200 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการทางสถิติพรรณนา ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาแจกแจงความถี่แล้วหาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการ

การบริหารงานของเทศบาลตำบลในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท นำมาแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ในการแปลความหมายของคะแนน ใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเป็นเกณฑ์ ผู้วิจัยใช้หลักเกณฑ์ในการแปลผล โดยใช้สูตรคำนวณอันตรภาคชั้น (ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์, สุกมาศ อังสุโชติ และอัจฉรา ชานีประศาสตร์, 2550 : 9) ดังนี้

$$\frac{\text{จำนวนคะแนนสูงสุด} - \text{จำนวนต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วงชั้น}} = \frac{4-1}{4} = 0.75$$

		ช่วงคะแนน	
ช่วงคะแนน	3.26 – 4.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
ช่วงคะแนน	2.51 – 3.25	หมายถึง	ระดับมาก
ช่วงคะแนน	1.76 – 2.50	หมายถึง	ระดับน้อย
ช่วงคะแนน	1.00 – 1.75	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท มารวบรวมเป็นหมวดหมู่แล้วจัดกลุ่มแยกออกเป็นประเด็นต่าง ๆ แล้วนำมาแจกแจงความถี่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท จำแนกตามพื้นที่

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และตำแหน่งเป็นดังนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	93	46.50
หญิง	107	53.50
รวม	200	100

จากตารางที่ 4.1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยเป็นเพศหญิง จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 53.50 เป็นเพศชาย จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 46.50

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 30 ปี	50	25.00
31 – 40 ปี	87	43.50
41 – 50 ปี	46	23.00
มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	17	8.50
รวม	200	100

จากตารางที่ 4.2 ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มากที่สุด จำนวน 87 คน คิดร้อยละ 43.50 และอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป น้อยที่สุด จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 8.50

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	79	39.50
ปริญญาตรี	85	42.50
สูงกว่าปริญญาตรี	36	18.00
รวม	200	100

จากตารางที่ 4.3 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50 และน้อยที่สุดคือ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 18

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 9,000 บาท	66	33.00
9,001 – 15,000 บาท	52	26.00
15,001 – 20,000 บาท	69	34.50

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
20,001 บาทขึ้นไป	13	6.50
รวม	200	100

จากตารางที่ 4.4 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คือมีรายได้ต่อเดือน 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 34.50 และน้อยที่สุดคือ 20,001 บาทขึ้นไป จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 6.50

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลจำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
พนักงานเทศบาล	71	35.50
ลูกจ้างประจำ	17	8.50
พนักงานจ้างตามภารกิจ	64	32.00
พนักงานจ้างทั่วไป	48	24.00
รวม	200	100

จากตารางที่ 4.5 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คือ พนักงานเทศบาล จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 35.50 และน้อยที่สุดคือ ลูกจ้างประจำ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 8.50

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท

2.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการ การบริหารงานของเทศบาลตำบลในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท โดยรวม

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำ
หลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในอำเภอสรรพยา
จังหวัดชัยนาท โดยรวม

การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการ บริหารงาน	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. ด้านหลักนิติธรรม	3.12	0.49	มาก
2. ด้านหลักคุณธรรม	3.06	0.52	มาก
3. ด้านหลักความโปร่งใส	2.99	0.51	มาก
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	3.12	0.50	มาก
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	3.08	0.53	มาก
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	3.08	0.57	มาก
รวม	3.08	0.45	มาก

จากตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์พบว่าความคิดเห็นโดยรวมของบุคลากรเกี่ยวกับการ
การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท
โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.08

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของ
เทศบาลตำบลในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท การบริหารงานอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 6 ด้าน โดย หลัก
นิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12 และหลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยมี
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.99

2.2 ผลการวิเคราะห์ ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท โดยแยกเป็นรายด้าน

1. ด้านนิติธรรม

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำ
หลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในอำเภอสรรพยา
จังหวัดชัยนาท ในด้านหลักนิติธรรม โดยแยกเป็นรายข้อ ดังนี้

ด้านหลักนิติธรรม	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1.1 เทศบาลบริหารงาน โดยปฏิบัติตาม ระเบียบ และกฎหมายอย่างเคร่งครัด	3.21	0.60	มาก
1.2 บุคลากรของเทศบาลมีความรู้ ความ เข้าใจในระเบียบ และกฎหมายในการ ปฏิบัติงาน	3.03	0.59	มาก
1.3 เทศบาลส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการ อบรมและส่งเสริมความรู้ในด้านต่าง ๆ อย่าง สม่ำเสมอ	3.13	0.62	มาก
1.4 บุคลากรของเทศบาลให้บริการ ประชาชนด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกัน	3.16	0.61	มาก
1.5 เทศบาลมีการแจ้งให้ผู้ปฏิบัติงานทราบ เมื่อมีการปรับปรุง กฎ ระเบียบ ในการ ปฏิบัติงาน	3.06	0.67	มาก
รวม	3.12	0.49	มาก

จากตารางที่ 4.7 ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ในด้านหลักนิติธรรมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เทศบาลบริหารงาน โดยปฏิบัติตามระเบียบ และกฎหมายอย่างเคร่งครัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.21 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ บุคลากรของเทศบาลมีความรู้ ความเข้าใจในระเบียบ และกฎหมายในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.03

2. ด้านหลักคุณธรรม

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับ การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบล ในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ในด้านหลักคุณธรรม โดยแยกเป็นรายข้อ ดังนี้

ด้านหลักคุณธรรม	\bar{x}	S.D.	แปลผล
2.1 เทศบาลบริหารงานโดยการกำหนด มาตรฐานทางคุณธรรม จริยธรรมในการ ปฏิบัติงานอย่างชัดเจน	3.06	0.63	มาก
2.2 เทศบาลบริหารงานโดยยึดหลักความ ถูกต้อง และเป็นธรรม	3.07	0.62	มาก
2.3 เทศบาลบริหารงานด้วยความยุติธรรม สร้างความพึงพอใจให้กับประชาชน ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	3.10	0.59	มาก
2.4 บุคลากรของเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ปลอดจากการคอร์รัปชัน	3.01	0.64	มาก
2.5 บุคลากรของเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสียสละ และอุทิศตนเพื่อให้งานบรรลุ เป้าหมายที่กำหนดไว้	3.07	0.63	มาก
รวม	3.06	0.52	มาก

จากตารางที่ 4.8 จากตารางที่ 4.7 ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ในด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.06

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เทศบาลบริหารงานด้วยความยุติธรรม สร้างความพึงพอใจให้กับประชาชนผู้รับบริการ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ บุคลากรของเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ปลอดจากการคอร์รัปชัน 3.01

3. ด้านหลักความโปร่งใส

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากร
เกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบล
ในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ในด้านหลักความ โปร่งใส โดยแยกเป็นรายชื่อ ดังนี้

หลักความโปร่งใส	\bar{x}	S.D.	แปลผล
3.1 เทศบาลมีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนผู้สนใจทั่วไป	3.11	0.69	มาก
3.2 เทศบาลมีระบบการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของเทศบาลในด้านต่าง ๆ ให้ประชาชนทราบอย่างโปร่งใส เช่น รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี การจัดซื้อ-จัดจ้าง ฯลฯ	3.09	0.68	มาก
3.3 เทศบาลได้กำหนดกระบวนการหรือขั้นตอนการปฏิบัติงาน และระยะเวลาการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน และติดประกาศให้ประชาชนได้รับทราบ	3.09	0.64	มาก
3.4 เทศบาลบริหารงานโดยใช้กระบวนการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนตามหลักคุณธรรมและความสามารถ	3.00	0.72	มาก
3.5 บุคลากรสามารถโต้แย้ง คัดค้านผลการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนได้	2.64	0.88	มาก
3.6 เทศบาลจัดให้มีช่องทางรับฟังความคิดเห็นหรือข้อร้องเรียนจากประชาชน	2.97	0.71	มาก
รวม	2.99	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.9 ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ในด้านหลักความโปร่งใสอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.99

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เทศบาลมีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนผู้สนใจทั่วไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ บุคลากรสามารถโต้แย้ง คัดค้านผลการพิจารณาเลื่อนขึ้นเงินเดือนได้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.64

4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากร เกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบล ในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ในด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยแยกเป็นรายข้อ ดังนี้

หลักการมีส่วนร่วม	\bar{x}	S.D.	แปลผล
4.1 เทศบาลบริหารงานโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมกระบวนการตัดสินใจในการดำเนินงานหรือโครงการต่าง ๆ	3.09	0.61	มาก
4.2 เทศบาลบริหารงานโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการดำเนินงาน พร้อมนำมาใช้ในการวางแผน และการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ	3.13	0.60	มาก
4.3 เทศบาลได้จัดเวทีประชาคมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะในความต้องการของชุมชน และร่วมในการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาตลอดจนให้ประชาชนร่วมในการวางแผนพัฒนาเทศบาล	3.19	0.61	มาก
4.4 เทศบาลมีการประชาสัมพันธ์ และรณรงค์ให้เพื่อสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชนในการมีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอ	3.08	0.64	มาก

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

หลักการมีส่วนร่วม	\bar{x}	S.D.	แปลผล
4.5 เทศบาลบริหารงานโดยสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มหรือองค์กรชุมชน หรือสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่างของกลุ่มหรือองค์กรชุมชน	3.10	0.59	มาก
รวม	3.12	0.50	มาก

จากตารางที่ 4.10 ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ในด้านหลักการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เทศบาลได้จัดเวทีประชาคมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะในความต้องการของชุมชน และร่วมในการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาตลอดจนให้ประชาชนร่วมในการวางแผนพัฒนาเทศบาล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.19 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เทศบาลมีการประชาสัมพันธ์ และรณรงค์ให้เพื่อสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชนในการมีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.08

5. ด้านหลักความรับผิดชอบ

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ในด้านหลักความรับผิดชอบ โดยแยกเป็นรายข้อ ดังนี้

หลักความรับผิดชอบ	\bar{x}	S.D.	แปลผล
5.1 เทศบาลกำหนดเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานอย่างชัดเจน รวมทั้งมีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่บุคลากร	3.11	0.61	มาก

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

หลักความรับผิดชอบ	\bar{x}	S.D.	แปลผล
5.2 เทศบาลบริหารงานโดยใช้หลักการทำงานเป็นทีม ทุกคนร่วมมือร่วมใจในการทำงาน และมีความรู้สึกร่วมกันเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร	3.08	0.70	มาก
5.3 บุคลากรของเทศบาลมีความตั้งใจ และมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานเพื่อให้ผลการดำเนินงานบรรลุผลสัมฤทธิ์	3.06	0.63	มาก
5.4 บุคลากรของเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสำนึกรับผิดชอบต่อประชาชน และสังคม	3.08	0.65	มาก
5.5 เทศบาลมีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอเพื่อตรวจสอบผลงานว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กรหรือไม่	3.08	0.62	มาก
รวม	3.08	0.53	มาก

จากตารางที่ 4.11 ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในอำเภอสรรพชา จังหวัดชัยนาท ในด้านหลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.08

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เทศบาลกำหนดเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานอย่างชัดเจน รวมทั้งมีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่บุคลากร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ บุคลากรของเทศบาลมีความตั้งใจ และมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานเพื่อให้ผลการดำเนินงานบรรลุผลสัมฤทธิ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.06

6. ด้านหลักความคุ้มค่า

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากร
เกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบล
ในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ในด้านหลักความคุ้มค่า โดยแยกเป็นรายข้อ ดังนี้

หลักความคุ้มค่า	\bar{x}	S.D.	แปลผล
6.1 เทศบาลบริหารจัดการงบประมาณ โดยการใช้งบประมาณที่มีอยู่อย่าง มีประสิทธิภาพ คุ้มค่า และเกิดประโยชน์ สูงสุด	3.08	0.67	มาก
6.2 เทศบาลกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และ เป้าหมายโดยมุ่งเน้นผลงานด้านบริการที่ สามารถแข่งขันได้	3.03	0.64	มาก
6.3 การดำเนินโครงการต่าง ๆ ของเทศบาล เป็นไปตามหลักความสำคัญ และความ ต้องการเร่งด่วน	3.14	0.65	มาก
6.4 เทศบาลมีการพัฒนาทรัพยากรบุคคล เช่น จัดฝึกอบรม หรือส่งเข้าฝึกอบรมเพื่อ พัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติงาน และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรบุคคลอย่าง คุ้มค่า	3.12	0.65	มาก
6.5 เทศบาลส่งเสริมระเบียบวินัย และความ ประหยัดในการใช้จ่ายงบประมาณ	3.02	0.71	มาก
รวม	3.08	0.57	มาก

จากตารางที่ 4.12 ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ในด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การดำเนินโครงการต่าง ๆ ของเทศบาลเป็นไปตามหลักความสำคัญ และความต้องการเร่งด่วน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เทศบาลส่งเสริมระเบียบวินัย และความประหยัดในการใช้จ่ายงบประมาณมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.02

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายใน
อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท จำแนกตามพื้นที่

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายใน
อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท จำแนกตามพื้นที่

การนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ในการบริหารงาน	เทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท															
	เทศบาลตำบล บางหลวง		เทศบาล ตำบลตลุก		เทศบาลตำบล สรรพยา		เทศบาลตำบล เจ้าพระยา		เทศบาลตำบล โพพพิทักษ์		เทศบาลตำบล โพนางดาดก		เทศบาลตำบล โพนางด้าออก		เทศบาลตำบล หาดอาษา	
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
1. ด้านหลักนิติธรรม	3.09	0.50	3.26	0.40	3.41	0.35	2.99	0.22	2.90	0.68	3.24	0.52	2.96	0.55	2.99	0.28
2. ด้านหลักคุณธรรม	3.10	0.46	3.31	0.43	3.22	0.45	2.83	0.28	2.96	0.75	3.18	0.60	2.88	0.45	2.87	0.38
3. ด้านหลักความโปร่งใส	3.05	0.54	3.15	0.43	3.08	0.47	2.91	0.23	2.91	0.65	3.06	0.48	2.59	0.57	2.95	0.46
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	3.19	0.44	3.23	0.39	3.24	0.37	2.89	0.15	3.00	0.86	3.40	0.41	2.93	0.50	2.98	0.28
รวม																
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	3.17	0.47	3.25	0.41	3.30	0.32	3.00	0.20	2.89	0.83	3.21	0.61	2.82	0.57	2.91	0.36
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	3.18	0.54	3.24	0.54	3.25	0.46	2.89	0.26	2.98	0.89	3.34	0.45	2.60	0.47	2.97	0.27
รวม	3.13	0.44	3.24	0.36	3.25	0.33	2.92	0.16	2.94	0.71	3.24	0.46	2.80	0.42	2.94	0.27

จากตารางที่ 4.13 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท จำแนกตามพื้นที่

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยโดยรวม พบว่าความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบล ภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท เทศบาลที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เทศบาลตำบลสรรพยา ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.25 รองลงมาตามลำดับ คือ เทศบาลตำบลตลุก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24 เทศบาลตำบลโพนางคำตัก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24 เทศบาลตำบลบางหลวง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 เทศบาลตำบลโพพิทักษ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.94 เทศบาลตำบลหาดอาษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.94 เทศบาลตำบลเจ้าพระยา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.92 และเทศบาลที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เทศบาลตำบลโพนางคำตัก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.80

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านหลักนิติธรรม พบว่าเทศบาลที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เทศบาลตำบลสรรพยา ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 และเทศบาลที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เทศบาลตำบลโพพิทักษ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90

ด้านหลักคุณธรรม พบว่าเทศบาลที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เทศบาลตำบลตลุก ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 และเทศบาลที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เทศบาลตำบลเจ้าพระยา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.83

ด้านหลักความโปร่งใส พบว่าเทศบาลที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เทศบาลตำบลตลุก ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15 และเทศบาลที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เทศบาลตำบลโพนางคำตัก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.59

ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่าเทศบาลที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เทศบาลตำบลโพนางคำตัก ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 และเทศบาลที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เทศบาลตำบลเจ้าพระยา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.89

ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่าเทศบาลที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เทศบาลตำบลโพนางคำตัก ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 และเทศบาลที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เทศบาลตำบลเจ้าพระยา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.89

ด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่าเทศบาลที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เทศบาลตำบลสรรพยา ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.30 และเทศบาลที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เทศบาลตำบลโพนางคำตัก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.82

ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่าเทศบาลที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เทศบาลตำบลโพนางดำตก ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 และเทศบาลที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เทศบาลตำบลโพนางดำออก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60

ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำ

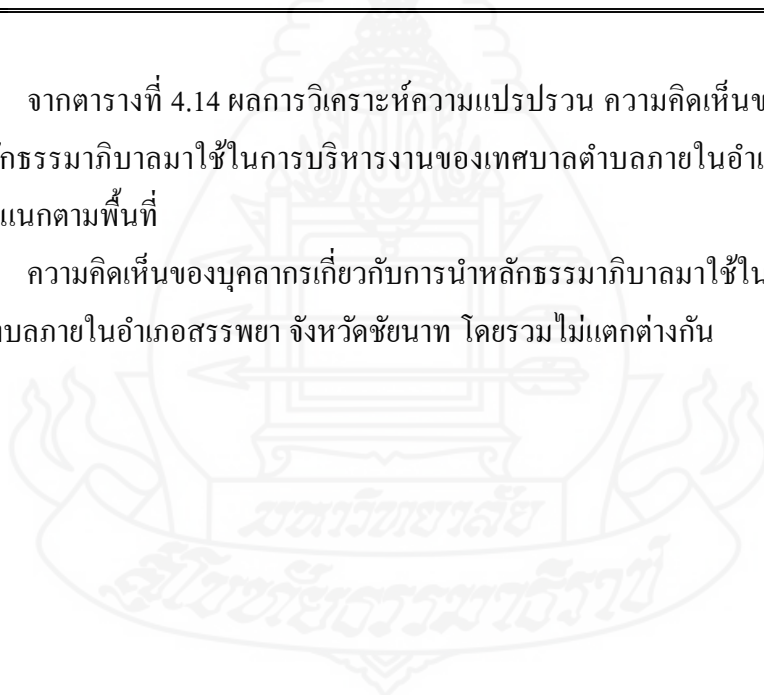
หลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท

จำแนกตามพื้นที่

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	5.09	7	0.73	3.91	0.001
ภายในกลุ่ม	35.69	192	0.19		
รวม	40.76	199			

จากตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท จำแนกตามพื้นที่

ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้

ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท

การนำเสนอข้อมูลในส่วนนี้เป็นผลที่ได้มาจากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามจากแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งผลการศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท มีรายละเอียด ดังนี้

4.1 ปัญหา และอุปสรรคการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท

ตารางที่ 4.15 สรุปภาพรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท

ปัญหา และอุปสรรคการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน	จำนวนความถี่ (ความเห็น)
1. ด้านหลักนิติธรรม	6
2. ด้านหลักคุณธรรม	2
3. ด้านหลักความโปร่งใส	3
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	2
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	3
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	2
รวม	18

จากตารางที่ 4.15 ผลการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท โดยรวมจำนวน 18 ความเห็น โดยความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคด้านหลักนิติธรรมมากที่สุด จำนวน 6 ความเห็น

ตารางที่ 4.16 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้
ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท
ในด้านหลักนิติธรรม

ปัญหา และอุปสรรคตามหลักนิติธรรม	จำนวนความถี่ (ความเห็น)
1. เทศบาลขาดการส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการอบรมความรู้ ด้านกฎหมาย	3
2. การส่งบุคลากรเข้าอบรม เลือกส่งเฉพาะบุคลากรที่ว่างงาน ซึ่งไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานได้ และสิ้นเปลืองงบประมาณ	1
3. ผู้บริหารท้องถิ่นขาดความรู้ ความเข้าใจระเบียบ และกฎหมาย ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน	1
4. บุคลากรของเทศบาลยังยึดถือหลักนิติธรรมน้อยในการ ปฏิบัติงาน	1
รวม	6

จากตารางที่ 4.16 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอปัญหา และอุปสรรคตามหลักนิติธรรม จำนวน 6 ความเห็น โดยปัญหา และอุปสรรคที่มีความถี่มากที่สุดคือ เทศบาลขาดการส่งเสริมให้บุคลากรได้อบรมความรู้ด้านกฎหมาย จำนวน 3 ความเห็น และปัญหา และอุปสรรคที่มีความถี่น้อยที่สุดคือ การส่งบุคลากรเข้าอบรม เลือกส่งเฉพาะบุคลากรที่ว่างงาน ซึ่งไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานได้ และสิ้นเปลืองงบประมาณ จำนวน 1 ความเห็น ผู้บริหารท้องถิ่นขาดความรู้ ความเข้าใจระเบียบ และกฎหมาย ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน จำนวน 1 ความเห็น และบุคลากรของเทศบาลยังยึดถือหลักนิติธรรมน้อยในการปฏิบัติงาน จำนวน 1 ความเห็น

ตารางที่ 4.17 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้
ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท
ในด้านหลักคุณธรรม

ปัญหา และอุปสรรคตามหลักคุณธรรม	จำนวนความถี่ (ความเห็น)
1. บุคลากรที่ซื่อสัตย์ อุทิศตน และเสียสละต่อส่วนรวม จะไม่เป็นที่ ต้องการของเพื่อนร่วมงานส่วนใหญ่	1
2. ในการคัดเลือกพนักงานเทศบาลเข้าทำงานยังยึดระบบอุปถัมภ์	1
รวม	2

จากตารางที่ 4.17 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอปัญหา และอุปสรรค
ตามหลักคุณธรรม จำนวน 2 ความเห็น โดยเสนอปัญหา และอุปสรรคว่าบุคลากรที่ซื่อสัตย์ อุทิศตน
และเสียสละต่อส่วนรวม จะไม่เป็นที่ต้องการของเพื่อนร่วมงานส่วนใหญ่ จำนวน 1 ความเห็น และ
ในการคัดเลือกพนักงานเทศบาลเข้าทำงานยังยึดระบบอุปถัมภ์ จำนวน 1 ความเห็น

ตารางที่ 4.18 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้
ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท
ในด้านหลักความโปร่งใส

ปัญหา และอุปสรรคตามหลักความโปร่งใส	จำนวนความถี่ (ความเห็น)
1. เทศบาลยังประชาสัมพันธ์ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ให้ประชาชน ได้รับทราบน้อย	2
2. การพิจารณาขึ้นเงินเดือน ผู้บังคับบัญชาจะพิจารณาขึ้นเงินเดือน ให้กับตนเองก่อนผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาขาด ขวัญ และกำลังใจในการทำงาน	1
รวม	3

จากตารางที่ 4.18 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอปัญหา และอุปสรรค
ตามหลักความโปร่งใส จำนวน 3 ความเห็น โดยเสนอปัญหา และอุปสรรคที่มีความถี่มากที่สุดคือ

เทศบาลยังประชาสัมพันธ์ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ให้ประชาชนได้รับทราบน้อย จำนวน 2 ความเห็น และเสนอปัญหา และอุปสรรคที่มีความถี่น้อยที่สุด คือ การพิจารณาขึ้นเงินเดือน ผู้บังคับบัญชาจะพิจารณาขึ้นเงินเดือนให้กับตนเองก่อนผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาขาดขวัญ และกำลังใจในการทำงาน จำนวน 1 ความเห็น

ตารางที่ 4.19 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้
ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท
ในด้านหลักการมีส่วนร่วม

ปัญหา และอุปสรรคตามหลักการมีส่วนร่วม	จำนวนความถี่ (ความเห็น)
1. เทศบาลยังขาดการสนับสนุนในการจัดกิจกรรมของชุมชน เพื่อให้เกิดความสามัคคีในชุมชน	1
2. ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ น้อย	1
รวม	2

จากตารางที่ 4.19 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอปัญหา และอุปสรรคตามหลักการมีส่วนร่วม จำนวน 2 ความเห็น โดยเสนอปัญหา และอุปสรรคว่าเทศบาลยังขาดการสนับสนุนในการจัดกิจกรรมของชุมชนเพื่อให้เกิดความสามัคคีในชุมชน จำนวน 1 ความเห็น และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ น้อย จำนวน 1 ความเห็น

ตารางที่ 4.20 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้
ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท
ในด้านหลักความรับผิดชอบ

ปัญหา และอุปสรรคตามหลักความรับผิดชอบ	จำนวนความถี่ (ความเห็น)
1. เทศบาลยังขาดการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และการสร้าง ความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน	2
2. บุคลากรของเทศบาลเทศบาลยังขาดความรับผิดชอบในการ ปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง	1
รวม	3

จากตารางที่ 4.20 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอปัญหา และอุปสรรคตามหลักความรับผิดชอบ จำนวน 3 ความเห็น โดยเสนอปัญหา และอุปสรรคที่มีความถี่มากที่สุดคือเทศบาลยังขาดการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และการสร้างความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน จำนวน 2 ความเห็น และเสนอปัญหา และอุปสรรคที่มีความถี่น้อยที่สุดคือ บุคลากรของเทศบาลเทศบาลยังขาดความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง จำนวน 1 ความเห็น

ตารางที่ 4.21 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้

ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท
ในด้านหลักความคุ้มค่า

ปัญหา และอุปสรรคตามหลักความคุ้มค่า	จำนวนความถี่ (ความเห็น)
การใช้จ่ายงบประมาณของเทศบาลยังขาดความคุ้มค่า	2
รวม	2

จากตารางที่ 4.21 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอปัญหา และอุปสรรคตามหลักความคุ้มค่า จำนวน 2 ความเห็น โดยเสนอปัญหา และอุปสรรคที่มีความถี่มากที่สุดคือ การใช้จ่ายงบประมาณของเทศบาลยังขาดความคุ้มค่า จำนวน 2 ความเห็น

4.2 ข้อเสนอแนะการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท

ตารางที่ 4.22 สรุปภาพรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้

ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท

ข้อเสนอแนะการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน	จำนวนความถี่ (ความเห็น)
1. ด้านหลักนิติธรรม	5
2. ด้านหลักคุณธรรม	5
3. ด้านหลักความโปร่งใส	3
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	3

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน	จำนวนความถี่ (ความเห็น)
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	5
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	5
รวม	26

จากตารางที่ 4.22 ผลการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท โดยรวมจำนวน 26 ความเห็น โดยข้อเสนอแนะด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า จำนวนความถี่เท่ากัน และมากที่สุด จำนวน 5 ความเห็น และข้อเสนอแนะด้านหลักคุณธรรม และด้านหลักความโปร่งใส จำนวนความถี่เท่ากัน และน้อยที่สุด จำนวน 3 ความเห็น

ตารางที่ 4.23 ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ในด้านหลักนิติธรรม

ข้อเสนอแนะตามหลักนิติธรรม	จำนวนความถี่ (ความเห็น)
1. เทศบาลควรจัดการอบรม หรือส่งเสริมให้ผู้บริหารท้องถิ่น และบุคลากรเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ในด้านกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่	4
2. บุคลากรของเทศบาลควรยึดถือหลักนิติธรรมให้มากขึ้น ในการปฏิบัติงาน	1
รวม	5

จากตารางที่ 4.23 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อเสนอแนะตามหลักนิติธรรม โดยรวมจำนวน 5 ความเห็น โดยข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุดคือ เทศบาลควรจัดการอบรม หรือส่งเสริมให้ผู้บริหารท้องถิ่น และบุคลากรเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ในด้านกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ จำนวน 4 ความเห็น ส่วนข้อเสนอแนะที่มีความถี่น้อยที่สุดคือ บุคลากรของเทศบาลควรยึดถือหลักนิติธรรมให้มากขึ้นในการปฏิบัติงาน จำนวน 1 ความเห็น

ตารางที่ 4.24 ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน
ของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ในด้านหลักคุณธรรม

ข้อเสนอแนะตามหลักคุณธรรม	จำนวนความถี่ (ความเห็น)
1. เทศบาลควรรณรงค์ ส่งเสริม และสร้างจิตสำนึกให้พนักงานเทศบาล และผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้ที่มีคุณธรรม ความเสมอภาค และความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติหน้าที่	3
2. การให้บริการประชาชน พนักงานเทศบาลควรให้บริการด้วยความยุติธรรม และรวดเร็ว	2
รวม	5

จากตารางที่ 4.24 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อเสนอแนะตามหลักคุณธรรม โดยรวมจำนวน 5 ความเห็น โดยข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุด คือ เทศบาลควรรณรงค์ ส่งเสริม และสร้างจิตสำนึกให้พนักงานเทศบาล และผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้ที่มีคุณธรรม ความเสมอภาค และความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติหน้าที่ จำนวน 3 ความเห็น และข้อเสนอแนะที่มีความถี่น้อยที่สุด คือ การให้บริการประชาชน พนักงานเทศบาลควรให้บริการด้วยความยุติธรรม และรวดเร็ว จำนวน 2 ความเห็น

ตารางที่ 4.25 ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน
ของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ในด้านหลักความโปร่งใส

ข้อเสนอแนะตามหลักความโปร่งใส	จำนวนความถี่ (ความเห็น)
เทศบาลควรประชาสัมพันธ์ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ให้ประชาชนได้รับทราบมากยิ่งขึ้น และควรจัดทำวารสารท้องถิ่นแจกให้ประชาชนในพื้นที่	3
รวม	3

จากตารางที่ 4.25 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อเสนอแนะตามหลักความโปร่งใส โดยรวมจำนวน 3 ความเห็น โดยมีข้อเสนอแนะว่า เทศบาลควรประชาสัมพันธ์ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ให้ประชาชนได้รับทราบมากยิ่งขึ้น และควรจัดทำวารสารท้องถิ่นแจกให้ประชาชนในพื้นที่ จำนวน 3 ความเห็น

ตารางที่ 4.26 ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน
ของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ในด้านหลักการมีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะตามหลักการมีส่วนร่วม	จำนวนความถี่ (ความเห็น)
1. เทศบาลควรสนับสนุนการจัดกิจกรรมชุมชนเพื่อให้เกิดความ สามัคคีในชุมชนเพิ่มมากขึ้น	1
2. เทศบาลควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ ต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น	1
3. การทำงานแต่ละขั้นตอนต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วม และรับฟัง ความคิดเห็นของประชาชนด้วย	1
รวม	3

จากตารางที่ 4.26 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อเสนอแนะตามหลักการ
มีส่วนร่วม จำนวน 3 ความเห็น โดยมีข้อเสนอแนะว่า เทศบาลควรสนับสนุนการจัดกิจกรรมชุมชน
เพื่อให้เกิดความสามัคคีในชุมชนเพิ่มมากขึ้น จำนวน 1 ความเห็น เทศบาลควรส่งเสริมให้
ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น จำนวน 1 ความเห็น และการทำงานแต่ละ
ขั้นตอนต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วม และรับฟังความคิดเห็นของประชาชนด้วย จำนวน 1 ความเห็น

ตารางที่ 4.27 ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน
ของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท
ในด้านหลักความรับผิดชอบ

ข้อเสนอแนะตามหลักความรับผิดชอบ	จำนวนความถี่ (ความเห็น)
1. ให้มีการประเมินและติดตามผลงานการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น	4
2. การทำงานต้องให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบให้บรรลุ วัตถุประสงค์ด้วย	1
รวม	5

จากตารางที่ 4.27 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะตามหลักความรับผิดชอบ จำนวน 5 ความเห็น โดยข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุด คือ เทศบาลควรรีให้มีการประเมินและติดตามผลงานการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น จำนวน 4 ความเห็น และข้อเสนอแนะที่มีความถี่น้อยที่สุด คือ การทำงานต้องให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วย จำนวน 1 ความเห็น

ตารางที่ 4.28 ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ในด้านหลักความคุ้มค่า

ข้อเสนอแนะตามหลักความคุ้มค่า	จำนวนความถี่ (ความเห็น)
1. การบริหารงานในองค์กรจะต้องยึดหลักการทำงานให้มีประสิทธิภาพและงานที่ได้จะมีความคุ้มค่า	3
2. ควรส่งเสริมให้บุคลากรของเทศบาลใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า	2
รวม	5

จากตารางที่ 4.28 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะตามหลักความคุ้มค่า โดยรวมจำนวน 5 ความเห็น โดยข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุด คือ การบริหารงานในองค์กรจะต้องยึดหลักการทำงานให้มีประสิทธิภาพและงานที่ได้จะมีความคุ้มค่า จำนวน 3 ความเห็น และข้อเสนอแนะที่มีความถี่น้อยที่สุดคือ เทศบาลควรส่งเสริมให้บุคลากรของเทศบาลใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า จำนวน 2 ความเห็น

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ผู้วิจัยได้นำเสนอสรุปผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 5 ประเด็น ได้แก่ วัตถุประสงค์การวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. วัตถุประสงค์การศึกษา

- 1.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท
- 1.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท จำแนกตามพื้นที่
- 1.3 เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการนำหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท

2. วิธีการดำเนินการศึกษา

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ พนักงานเทศบาล ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้างตามภารกิจ และพนักงานจ้างทั่วไป ที่ปฏิบัติงานอยู่ในเทศบาลตำบล จำนวน 8 แห่ง ภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท จำนวน 200 คน เป็นการศึกษาประชากรทั้งหมด

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสร้างข้อคำถามให้สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาล วัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอบเขตของการวิจัย โดยโครงสร้างของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน และคำถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

2.3 การทดสอบเครื่องมือ

ผู้ศึกษานำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน พร้อมนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อนำไปทดลองใช้กับบุคลากรสังกัดเทศบาล ตำบลห้วยกรด อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท จำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจให้ คะแนนวิเคราะห์ความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (α - Coefficient Cronbach) ผลการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับพบว่ามี ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.971

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการส่งหนังสือขอความร่วมมือ พร้อมแบบสอบถามไปยังเทศบาล ตำบลแต่ละแห่ง และประสานงานกับเจ้าหน้าที่เทศบาลแต่ละแห่งเพื่อแจก และจัดเก็บแบบสอบถาม ซึ่งสามารถเก็บแบบสอบถามกลับคืน ได้ 200 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วย โปรแกรมคอมพิวเตอร์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการทางสถิติ พรรณนา

3. สรุปผลการศึกษา

3.1 สรุปผลการวิจัย และวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

จากผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยเป็นเพศหญิง จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 53.50 อายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 87 คน คิดร้อยละ 43.50 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50 มีรายได้ต่อเดือน 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 34.50 พนักงานเทศบาล จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 35.50

3.2 สรุปผลการวิจัย และวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์

3.2.1 วัตถุประสงค์ข้อ 1 ศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท

ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลัก
 ธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท
 โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.08

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้
 ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท การบริหารงานอยู่ในระดับ
 มากทั้ง 6 ด้าน โดย หลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12 และหลักความโปร่งใส
 มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.99 โดยแยกเป็นรายข้อดังนี้

1) ด้านนิติธรรม ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับ
 การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัด
 ชัยนาท โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย
 สูงสุดคือ เทศบาลบริหารงานโดยปฏิบัติตามระเบียบ และกฎหมายอย่างเคร่งครัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ
 3.21 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ บุคลากรของเทศบาลมีความรู้ ความเข้าใจในระเบียบ และ
 กฎหมายในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.03

2) ด้านคุณธรรม ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับ
 การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัด
 ชัยนาท โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.06 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย
 สูงสุดคือ เทศบาลบริหารงานด้วยความยุติธรรม สร้างความพึงพอใจให้กับประชาชนผู้รับบริการ
 และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ บุคลากรของเทศบาลปฏิบัติ
 หน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ปลอดจากการคอร์รัปชัน 3.01

3) ด้านความโปร่งใส ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับ
 การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัด
 ชัยนาท โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.99 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เทศบาลมีการจัดตั้ง
 ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนผู้สนใจ
 ทั่วไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ บุคลากรสามารถโต้แย้ง คัดค้านผลการ
 พิจารณาเลื่อนขึ้นเงินเดือนได้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.64

4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของบุคลากร
 เกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา
 จังหวัดชัยนาท โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มี
 ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เทศบาลได้จัดเวทีประชาคมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะในความ
 ต้องการของชุมชน และร่วมในการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาตลอดจนให้ประชาชนร่วมใน

การวางแผนพัฒนาเทศบาล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.19 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เทศบาลมี การประชาสัมพันธ์ และรณรงค์ให้เพื่อสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชนในการมีส่วนร่วมอย่าง สม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.08

5) ด้านหลักความรับผิดชอบ ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของบุคลากร เกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.08 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เทศบาลกำหนดเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานอย่างชัดเจน รวมทั้งมีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่บุคลากร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 และข้อที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ บุคลากรของเทศบาลมีความตั้งใจ และมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานเพื่อให้ผลการ ดำเนินงานบรรลุผลสัมฤทธิ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.06

6) ด้านความคุ้มค่า ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการ นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัด ชัยนาท โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.08 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุดคือ การดำเนินโครงการต่าง ๆ ของเทศบาลเป็นไปตามหลักความสำคัญ และความต้องการ เร่งด่วน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เทศบาลส่งเสริมระเบียบวินัย และความ ประหยัดในการใช้จ่ายงบประมาณมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.02

3.2.2 วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการ นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท จำแนกตามพื้นที่

ผลการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลัก ธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท จำแนก ตามพื้นที่ พบว่า ระดับความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการ บริหารงานไม่มีความแตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยโดยรวม พบว่าความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการ นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบล ภายในอำเภอสรรพยา จังหวัด ชัยนาท เทศบาลที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เทศบาลตำบลสรรพยา ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.25 รองลงมาตามลำดับ คือ เทศบาลตำบลตุ๊ก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24 เทศบาลตำบลโพนางคำตัก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24 เทศบาลตำบลบางหลวง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 เทศบาลตำบลโพพิทักษ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.94 เทศบาลตำบลหาดอาษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.94

เทศบาลตำบลเจ้าพระยา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.92 และเทศบาลที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เทศบาลตำบล
โพนางคำออก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.80

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านหลักนิติธรรม พบว่าเทศบาลที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เทศบาลตำบลสรรพยา
ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 และเทศบาลที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ
เทศบาลตำบลโพพัทธ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90

ด้านหลักคุณธรรม พบว่าเทศบาลที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เทศบาลตำบลตุล
ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 และเทศบาลที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ
เทศบาลตำบลเจ้าพระยา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.83

ด้านหลักความโปร่งใส พบว่าเทศบาลที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เทศบาลตำบล
ตุล ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15 และเทศบาลที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ
เทศบาลตำบล โพนางคำออก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.59

ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่าเทศบาลที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เทศบาลตำบล
โพนางคำตก ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 และเทศบาลที่มีค่าเฉลี่ย
ต่ำสุด คือ เทศบาลตำบลเจ้าพระยา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.89

ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่าเทศบาลที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เทศบาลตำบล
โพนางคำตก ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 และเทศบาลที่มีค่าเฉลี่ย
ต่ำสุด คือ เทศบาลตำบลเจ้าพระยา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.89

ด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่าเทศบาลที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เทศบาล
ตำบลสรรพยา ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.30 และเทศบาลที่มี
ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เทศบาลตำบล โพนางคำออก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.82

ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่าเทศบาลที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เทศบาลตำบล
โพนางคำตก ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 และเทศบาลที่มีค่าเฉลี่ย
ต่ำสุด คือ เทศบาลตำบลโพนางคำออก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60

3.2.3 วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการนำ
หลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท

1) ปัญหา และอุปสรรคการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน
ของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท

ผลการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท โดยรวมจำนวน 18 ความเห็น โดยความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคด้านหลักนิติธรรม มากที่สุด จำนวน 6 ความเห็น

(1) หลักนิติธรรม ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอปัญหา และอุปสรรคตามหลักนิติธรรม จำนวน 6 ความเห็น โดยปัญหา และอุปสรรคที่มีความถี่มากที่สุดคือ เทศบาลขาดการส่งเสริมให้บุคลากรได้อบรมความรู้ด้านกฎหมาย จำนวน 3 ความเห็น และปัญหา และอุปสรรคที่มีความถี่น้อยที่สุดคือ การส่งบุคลากรเข้าอบรม เลือกส่งเฉพาะบุคลากรที่ว่างงาน ซึ่งไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานได้ และสิ้นเปลืองงบประมาณ จำนวน 1 ความเห็น ผู้บริหารท้องถิ่นขาดความรู้ ความเข้าใจระเบียบ และกฎหมาย ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน จำนวน 1 ความเห็น และบุคลากรของเทศบาลยังยึดถือหลักนิติธรรมน้อยในการปฏิบัติงาน จำนวน 1 ความเห็น

(2) หลักคุณธรรม ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอปัญหา และอุปสรรคตามหลักคุณธรรม จำนวน 2 ความเห็น โดยเสนอปัญหา และอุปสรรคว่าบุคลากรที่ซื้อสัตย์ อุทิศตน และเสียสละต่อส่วนรวม จะไม่เป็นที่ต้องการของเพื่อนร่วมงานส่วนใหญ่ จำนวน 1 ความเห็น และในการคัดเลือกพนักงานเทศบาลเข้าทำงานยังยึดระบบอุปถัมภ์ จำนวน 1 ความเห็น

(3) หลักความโปร่งใส ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอปัญหา และอุปสรรคตามหลักความโปร่งใส จำนวน 3 ความเห็น โดยเสนอปัญหา และอุปสรรคที่มีความถี่มากที่สุดคือเทศบาลยังประชาสัมพันธ์ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ให้ประชาชนได้รับทราบน้อย จำนวน 2 ความเห็น และเสนอปัญหา และอุปสรรคที่มีความถี่น้อยที่สุด คือ การพิจารณาขึ้นเงินเดือน ผู้บังคับบัญชาจะพิจารณาขึ้นเงินเดือนให้กับตนเองก่อนผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาขาดขวัญ และกำลังใจในการทำงาน จำนวน 1 ความเห็น

(4) หลักการมีส่วนร่วม ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอปัญหา และอุปสรรคตามหลักการมีส่วนร่วม จำนวน 2 ความเห็น โดยเสนอปัญหา และอุปสรรคว่าเทศบาลยังขาดการสนับสนุนในการจัดกิจกรรมของชุมชนเพื่อให้เกิดความสามัคคีในชุมชน จำนวน 1 ความเห็น และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ น้อย จำนวน 1 ความเห็น

(5) หลักความรับผิดชอบ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอปัญหา และอุปสรรคตามหลักความรับผิดชอบ จำนวน 3 ความเห็น โดยเสนอปัญหา และอุปสรรคที่มีความถี่มากที่สุดคือเทศบาลยังขาดการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และการสร้างความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน จำนวน 2 ความเห็น และเสนอปัญหา และอุปสรรคที่มีความถี่น้อยที่สุด คือ

บุคลากรของเทศบาลเทศบาลยังขาดความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง จำนวน 1 ความเห็น

(6) หลักความคุ้มค่า ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอปัญหาและอุปสรรคตามหลักความคุ้มค่า จำนวน 2 ความเห็น โดยเสนอปัญหา และอุปสรรคที่มีความถี่มากที่สุด คือ การใช้จ่ายงบประมาณของเทศบาลยังขาดความคุ้มค่า จำนวน 2 ความเห็น

2) ข้อเสนอแนะการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท

ผลการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท โดยรวมจำนวน 26 ความเห็น โดยข้อเสนอแนะด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า จำนวนความถี่เท่ากัน และมากที่สุด จำนวน 5 ความเห็น และข้อเสนอแนะด้านหลักคุณธรรม และด้านหลักความโปร่งใส จำนวนความถี่เท่ากัน และน้อยที่สุด จำนวน 3 ความเห็น

(1) หลักนิติธรรม ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อเสนอแนะตาม หลักนิติธรรม โดยรวมจำนวน 5 ความเห็น โดยข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุดคือ เทศบาลควรจัดการอบรม หรือส่งเสริมให้ผู้บริหารท้องถิ่น และบุคลากรเข้ารับการอบรม เพื่อเพิ่มความรู้ในด้านกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ จำนวน 4 ความเห็น ส่วนข้อเสนอแนะที่มีความถี่น้อยที่สุด คือ บุคลากรของเทศบาลควรมีถือหลักนิติธรรมให้มากขึ้น ในการปฏิบัติงาน จำนวน 1 ความถี่

(2) หลักคุณธรรม ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อเสนอแนะตามหลักคุณธรรม โดยรวมจำนวน 5 ความเห็น โดยข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุดคือ เทศบาลควรณรงค์ ส่งเสริม และสร้างจิตสำนึกให้พนักงานเทศบาล และผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้ที่มีคุณธรรม ความเสมอภาค และความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติหน้าที่ จำนวน 3 ความเห็น และข้อเสนอแนะที่มีความถี่น้อยที่สุด คือ การให้บริการประชาชน พนักงานเทศบาลควรให้บริการด้วยความยุติธรรม และรวดเร็ว จำนวน 2 ความเห็น

(3) หลักความโปร่งใส ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อเสนอแนะตามหลักความโปร่งใส โดยรวมจำนวน 3 ความเห็น โดยมีข้อเสนอแนะว่า เทศบาลควรประชาสัมพันธ์ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ให้ประชาชนได้รับทราบมากยิ่งขึ้น และควรจัดทำวารสารท้องถิ่นแจกให้ประชาชนในพื้นที่ จำนวน 3 ความเห็น

(4) หลักการมีส่วนร่วม ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อเสนอแนะตามหลักการมีส่วนร่วม จำนวน 3 ความเห็น โดยมีข้อเสนอแนะว่า เทศบาลควร สนับสนุนการจัดกิจกรรมชุมชนเพื่อให้เกิดความสามัคคีในชุมชนเพิ่มมากขึ้น จำนวน 1 ความเห็น เทศบาลควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น จำนวน 1 ความเห็น และการทำงานแต่ละขั้นตอนนี้ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วม และรับฟังความคิดเห็นของ ประชาชนด้วย จำนวน 1 ความเห็น

(5) หลักความรับผิดชอบ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อเสนอแนะตามหลักความรับผิดชอบ จำนวน 5 ความเห็น โดยข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุด คือ เทศบาลควรมีการประเมินและติดตามผลงานการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพ เพิ่มมากขึ้น จำนวน 4 ความเห็น และข้อเสนอแนะที่มีความถี่น้อยที่สุด คือ การทำงานต้องให้ เจ้าหน้าที่รับผิดชอบให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วย จำนวน 1 ความเห็น

(6) หลักความคุ้มค่า ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อเสนอแนะตามหลักความคุ้มค่า โดยรวมจำนวน 5 ความเห็น โดยข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุด คือ การบริหารงานในองค์กรจะต้องยึดหลักการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและงานที่ได้จะมีความคุ้มค่า จำนวน 3 ความเห็น และข้อเสนอแนะที่มีความถี่น้อยที่สุดคือ เทศบาลควรส่งเสริมให้ บุคลากรของเทศบาลใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า จำนวน 2 ความเห็น

4. อภิปรายผล

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท พบว่า มีประเด็นสำคัญ ที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

4.1 การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท

1) ด้านหลักนิติธรรม ผลการวิจัยพบว่าอยู่ในระดับระดับมาก มีค่าเฉลี่ยโดยรวม เท่ากับ 3.12 ซึ่งสาเหตุน่าจะเป็นเพราะบุคลากรของเทศบาลบริหารงานโดยปฏิบัติตามระเบียบ และ กฎหมายอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของภัทนาวดี สรสวัสดิ์ (2552) ที่ได้ศึกษา เรื่อง การบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลนครไทยและ

เทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ผลการศึกษาพบว่าการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลนครไทย โดยการบริหารตามหลักนิติธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

2) ด้านหลักคุณธรรม ผลการวิจัยพบว่าอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.06 ซึ่งสาเหตุน่าจะเป็นเพราะเทศบาลบริหารงานด้วยความยุติธรรม ยึดหลักความถูกต้อง และเป็นธรรม สร้างความพึงพอใจให้กับประชาชนผู้รับบริการ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของประวิช การนนท์ (2553) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การนำหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมาปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ผลการศึกษาพบว่า การนำหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมาปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็นด้านหลักคุณธรรมของหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

3) ด้านหลักความโปร่งใส ผลการวิจัยพบว่าอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 2.99 ซึ่งสาเหตุน่าจะเป็นเพราะเทศบาลมีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนผู้สนใจทั่วไป และมีระบบการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของเทศบาลในด้านต่าง ๆ ให้ประชาชนทราบอย่างโปร่งใส เช่น รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี การจัดซื้อ-จัดจ้าง ฯลฯ ทั้งนี้สอดคล้องกับประเวศ วัชสี (2547) ได้กล่าวว่า หลักความโปร่งใส คือ การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา และสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้โดยการปรับปรุงระบบและกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารหรือเปิดให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก ตลอดจนมีระบบหรือกระบวนการตรวจสอบและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และช่วยให้การทำงานของภาครัฐและภาคเอกชนปลอดจากการทุจริตคอร์รัปชัน

4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่าอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.12 ซึ่งสาเหตุน่าจะเป็นเพราะ เทศบาลได้จัดเวทีประชาคมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะในความต้องการของชุมชน และร่วมในการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาลดจนให้ประชาชนร่วมในการวางแผนพัฒนาเทศบาล ทั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของบุญฤทธิ์ เกตุจำนง (2549) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศึกษากรณีเทศบาลนครนนทบุรี ผลการศึกษาพบว่า เทศบาลนครนนทบุรี มีการบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาล โดยได้ปฏิบัติตามแนวทางหลักพื้นฐาน 6 ประการ ของหลักธรรมาภิบาล โดยส่วนใหญ่จะเน้นไปที่

การบริการประชาชนทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ร่วมแสดงความคิดเห็น และการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานมากยิ่งขึ้น

5) ด้านหลักความรับผิดชอบ ผลการวิจัยพบว่าอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.08 ซึ่งสาเหตุน่าจะเป็นเพราะเทศบาลกำหนดเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานอย่างชัดเจน รวมทั้งมีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่บุคลากร ทั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของบำรุง ก้อนทอง (2551) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอภาษี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า พนักงานส่วนตำบลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล 6 หลัก ได้แก่ หลักความรับผิดชอบ รองลงมาหลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส หลักคุณธรรม หลักความคุ้มค่า และหลักนิติธรรมตามลำดับ ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

6) ด้านหลักความคุ้มค่า ผลการวิจัยพบว่าอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.08 ซึ่งสาเหตุน่าจะเป็นเพราะการดำเนินโครงการต่าง ๆ ของเทศบาลเป็นไปตามหลักความสำคัญ และความต้องการเร่งด่วน ทั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของนพพร ตรีพิชจักร (2552) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ผลการศึกษาพบว่า การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารอยู่ในระดับมากทุกด้าน อันดับที่ 1 ด้านการบริหารภารกิจเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน รองลงมาคือด้านการบริหารภารกิจอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจ ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ตอบสนองความต้องการของประชาชน

4.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท จำแนกตามพื้นที่

ผลการศึกษาเปรียบเทียบพบว่าความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท จำแนกตามพื้นที่ เทศบาลตำบลสรรพยา มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับเทศบาลตำบลอื่น ๆ ภายในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ทั้งนี้สาเหตุน่าจะเป็นเพราะเทศบาลตำบลสรรพยาแต่เดิมนั้นจัดตั้งเป็นสุขาภิบาลสรรพยา และต่อมาได้เปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลตำบลสรรพยา ซึ่งทำให้เทศบาลตำบลสรรพยา มีการจัดตั้งขึ้นมาก่อน และมีการบริหารงานมาอย่างยาวนานเมื่อ

เปรียบเทียบกับเทศบาลตำบลอื่น ๆ ภายในอำเภอสรรพยา อีกทั้งเทศบาลตำบลสรรพยาบริหารงานโดยยึดถือระเบียบ และกฎหมาย มีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร และมีระบบเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้รับทราบ และส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

1. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

จากผลการศึกษาคำคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตามในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลนั้น น่าจะปรับปรุงเพื่อให้การบริหารงานของเทศบาลมีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ดังนี้

1) ด้านหลักนิติธรรม ในด้านนี้จากการศึกษาพบว่าข้อเฉลี่ยที่มีค่าต่ำที่สุด ได้แก่ บุคลากรของเทศบาลมีความรู้ ความเข้าใจในระเบียบ และกฎหมายในการปฏิบัติงาน เพราะฉะนั้นเทศบาลควรมีการวางแผนการพัฒนาบุคลากร ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรของเทศบาล ทั้งในฝ่ายพนักงาน และสมาชิกสภาเทศบาลได้เข้ารับการฝึกอบรมในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อให้บุคลากรของเทศบาลมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติ

2) ด้านหลักคุณธรรม ในด้านนี้จากการศึกษาพบว่าข้อเฉลี่ยที่มีค่าต่ำที่สุด ได้แก่ บุคลากรของเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ปลอดจากการคอร์รัปชัน เพราะฉะนั้นเทศบาลควรจัดทำมาตรฐานคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติงาน โดยการเปิดโอกาสให้ผู้นำชุมชน พนักงานเทศบาล และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำมาตรฐานคุณธรรม จริยธรรม

3) ด้านหลักความโปร่งใส ในด้านนี้จากการศึกษาพบว่าข้อเฉลี่ยที่มีค่าต่ำที่สุด ได้แก่ บุคลากรสามารถโต้แย้ง คัดค้านผลการพิจารณาเลื่อนขึ้นเงินเดือน ดังนั้นในการพิจารณาความดีความชอบในการเลื่อนขึ้นเงินเดือนนั้น ต้องมีขั้นตอนหรือกระบวนการที่เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม หรือมีการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาความดีความชอบ และมีตัวชี้วัดเกณฑ์ในการประเมินผลงานที่ได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วนราชการ และมีการประกาศผลการประเมินเพื่อให้บุคลากรสามารถโต้แย้ง หรือคัดค้านการผลการประเมินได้

4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ในด้านนี้จากการศึกษาพบว่าข้อเฉลี่ยที่มีค่าต่ำที่สุด ได้แก่ เทศบาลมีการประชาสัมพันธ์ และณรงค์ให้เพื่อสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชนในการมีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นเทศบาลควรดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ เพื่อดำเนินการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของเทศบาลให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนสามารถรับรู้ มีความเข้าใจ เพื่อที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาล ยกตัวอย่างแนวทางการประชาสัมพันธ์ เช่น ในการประชุมสภาเทศบาล เทศบาลควรถ่ายทอดเสียงตามสาย หรือการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบทุกครั้งในการประชุมสภา และอำนวยความสะดวกในการให้ประชาชนเข้าร่วมสังเกตการณ์ อีกทั้งเทศบาลควรจัดกิจกรรมเพื่อณรงค์สร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชนในการมีส่วนร่วม

5) ด้านหลักความรับผิดชอบ ในด้านนี้จากการศึกษาพบว่าข้อเฉลี่ยที่มีค่าต่ำที่สุด ได้แก่ บุคลากรของเทศบาลมีความตั้งใจ และมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานเพื่อให้ผลการดำเนินงานบรรลุผลสัมฤทธิ์ ดังนั้นในการดำเนินงานเทศบาลควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดผู้รับผิดชอบ และตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่ชัดเจน และควรส่งเสริมให้พนักงานของเทศบาลตระหนักในอำนาจหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อประชาชน และมีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนให้บรรลุผลโดยไม่เลือกปฏิบัติ โดยการสร้างแรงจูงใจในการทำงานด้วยรางวัลเงินโบนัส หรือขึ้นเงินเดือน

6) ด้านหลักความคุ้มค่า ในด้านนี้จากการศึกษาพบว่าข้อเฉลี่ยที่มีค่าต่ำที่สุด ได้แก่ เทศบาลส่งเสริมระเบียบวินัย และความประหยัดในการใช้จ่ายงบประมาณ เพราะฉะนั้นเทศบาลควรดำเนินแผนงาน/โครงการ โดยมีการจัดลำดับความจำเป็นเร่งด่วนว่าควรจะทำโครงการอะไรก่อน - หลัง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน และในการดำเนินการจัดซื้อวัสดุ หรือครุภัณฑ์ควรดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการ เพื่อร่วมกันพิจารณาคูณภาพ และความเหมาะสมของราคา ทั้งนี้เพื่อให้ได้วัสดุ หรือครุภัณฑ์ที่สามารถใช้งานได้อย่างคุ้มค่า ประหยัด และเกิดประโยชน์สูงสุด

5.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

5.2.1 ควรศึกษาการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลทุกแห่ง ภายในจังหวัดชัยนาท เพื่อให้มีจำนวนเทศบาล และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามากขึ้น ซึ่งจะทำให้ผลการวิจัยมีความสมบูรณ์มากขึ้น

5.2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ในจังหวัดชัยนาท เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น

5.2.3 ควรศึกษาการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบล
สรรพยา อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ว่ามีแนวทางนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน
อย่างไรจึงมีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นสูงสุด เพื่อประยุกต์ใช้เป็นต้นแบบในการนำหลักธรรมา
ภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลอื่น ๆ ต่อไป

5.2.4 การศึกษาหรือการวิจัยในครั้งต่อไป ควรใช้การวิจัยแบบเชิงคุณภาพ เพื่อให้
ได้ข้อมูลเชิงลึก และสามารถนำมาใช้เป็นเกณฑ์ร่วมในการทำการวิจัยให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- คุณากร กรสิงห์ (2550) “การศึกษาเปรียบเทียบการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครสวรรค์” วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
- ไชยวัฒน์ คำชู (กันยายน 2545) *การบริหารการปกครองที่โปร่งใสด้วยจริยธรรม* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- ครุณี คำมีคร (2553) การศึกษาปัญหาการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในเทศบาลตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ถวิลวดี บุรีกุลและคณะ (2545) *โครงการศึกษาเพื่อพัฒนาดัชนีวัดผลการพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี*. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า
- ธีรยุทธ บุญมี (2541) *รัฐธรรมนูญแห่งชาติยุคทศวรรษที่ห้าของประเทศไทย* กรุงเทพมหานคร สายธาร
- นพพร ศรีพิชจักร (2552) การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ภาคนิพนธ์ สาขานโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
- บำรุง ก้อนทอง (2551) “ความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” วิทยานิพนธ์ สาขาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2542) *การสร้างธรรมาภิบาล (good governance) ในสังคมไทย* กรุงเทพมหานคร:วิญญูชน
- บุญฤทธิ เกตุจันง (2550) การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษากรณี เทศบาลนครนนทบุรี ปัญหาพิเศษ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา
- ประทาน คงฤทธิศึกษากร (2528) *การปกครองท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร* พิธีพัฒนา

ประวิช การนนท์ (2553) “การนำหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมาปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี” การศึกษาค้นคว้าอิสระ
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ประเวศ วัชสี (2547) ธรรมาภิบาล : การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ กรุงเทพมหานคร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประหยัด หงส์ทองคำ (2526) การปกครองท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และแก้ไขเพิ่มเติมถึงพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 10)
พ.ศ. 2542

ภัทราวดี ศรีสวัสดิ์ (2552) “การบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก”
การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ภัทรดา นูรพาพิทักษ์ (2551) “ความคิดเห็นของบุคลากรต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ใน
การบริหารจัดการเทศบาลตำบลดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี” วิทยานิพนธ์
สาขาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มรุต วันทนากร และ ดร.ณิ หมั่นสมัคร์ (2008) ประเภทและโครงสร้างเทศบาล สืบค้นวันที่ 12
พฤศจิกายน 2556 จาก <http://www.kpi.ac.th/wiki/index.php>

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542

ราชบัณฑิตยสถาน (2524) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน กรุงเทพฯ ราชบัณฑิตยสถาน

ราชบัณฑิตยสถาน (2532) ปทานุกรมสังคมวิทยา กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญทัศน์การพิมพ์
หน้า 246

ลิขิต ชีรเวทิน (2541, 16 มิถุนายน) ธรรมรัฐคืออะไร. *มติชน*. หน้า 6

ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์, สุกมาส อังสุโชติ และอัจฉรา ชำนิประศาสตร์ (2550) สถิติสำหรับการวิจัย
และเทคนิคการใช้ spss กรุงเทพมหานคร มิสชั่นมิเดีย

วีระ ไชยธรรม (2542) เอกสารประกอบการบรรยายเรื่อง หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและ
สังคมที่ดี (Good Governance). นนทบุรี : สำนักงานข้าราชการพลเรือน

ศักดิ์ สุนทรเสณี (2531) *เจตคติ* กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์รุ่งวัฒนา

สิวพร สุขเอียด (2553) การปกครองส่วนท้องถิ่น สืบค้นวันที่ 12 พฤศจิกายน 2556

จาก <http://www.kpi.ac.th/wiki/index.php>

เสรี ทองเลิศ (2554) “เทศบาล” ในเอกสารการสอนชุดวิชาหลักการบริหารท้องถิ่น หน่วยที่ 11

หน้าที่ 9 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาวิทยาการจัดการ

สุชา จันทร์เอม และสุรางค์ จันทร์เอม (2520) *จิตวิทยาสังคม* กรุงเทพมหานคร : แพรววิทยา

สุโท เจริญสุข (2525) *หลักจิตวิทยาและพัฒนาการของมนุษย์* กรุงเทพมหานคร: แพรววิทยา

สุภัทรมาศ จริยเวชช์วัฒนา (2547) “การบริหารจัดการเทศบาลตามหลักธรรมาภิบาล :กรณีศึกษา

เทศบาลตำบลบ้านฉาง” ปัญหาพิเศษ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานโยบายสาธารณะมหาวิทยาลัยบูรพา

สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์ (2549) *รัฐประศาสนศาสตร์ : แนวคิดและทฤษฎี* กรุงเทพมหานคร:

ธรรมมลการพิมพ์

อุทัย หิรัญโต (2523) การปกครองท้องถิ่นไทย กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์

อโณทัย ธรรมกุล (2530) คู่มือสอบบรรจุปลัดอำเภอและผู้ช่วยนายทะเบียนอำเภอ กรุงเทพมหานคร

โรงพิมพ์แอล เอสอำเภอสรรพยา สืบค้นวันที่ 14 พฤศจิกายน 2556 จาก

<http://chainat.webs.com/sapphaya.html>

Good Governance Rating (2552) โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, สำนักงาน (2543) คู่มือการสร้างระบบบริหาร

กิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี พ.ศ. 2546 กรุงเทพมหานคร พี เอ ลีฟวิ่ง

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สืบช่วยธรรมมาภิบาล

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของ
เทศบาลตำบลในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิชา การศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามหลักสูตรปริญญาตรีวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

2. แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามนี้ครบทุกข้อ ตามความเป็นจริง และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นายนพพล กลิ่นถนอม

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. อายุ

- 18 - 30 ปี 31 - 40 ปี
 41 - 50 ปี มากกว่า 50 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

- ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี
 สูงกว่าปริญญาตรี

4. รายได้ต่อเดือน

- ไม่เกิน 9,000 บาท 9,001 - 15,000 บาท
 15,001 - 20,000 บาท 20,001 บาทขึ้นไป

5. ตำแหน่ง

- พนักงานเทศบาล (ข้าราชการ) ลูกจ้างประจำ
 พนักงานจ้างตามภารกิจ พนักงานจ้างทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			
	มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. หลักนิติธรรม				
1.1 เทศบาลบริหารงานโดยปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมายอย่างเคร่งครัด				
1.2 บุคลากรของเทศบาลมีความรู้ ความเข้าใจในระเบียบและกฎหมายในการปฏิบัติงาน				

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			
	มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1.3 เทศบาลส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการอบรม และส่งเสริมความรู้ในด้านต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ				
1.4 บุคลากรของเทศบาลให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกัน				
1.5 เทศบาลมีการแจ้งให้ผู้ปฏิบัติงานทราบเมื่อมีการปรับปรุง กฎ ระเบียบ ในการปฏิบัติงาน				
2 หลักคุณธรรม				
2.1 เทศบาลบริหารงานโดยการกำหนดมาตรฐานทางคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน				
2.2 เทศบาลบริหารงานโดยยึดหลักความถูกต้องและเป็นธรรม				
2.3 เทศบาลบริหารงานด้วยความยุติธรรม สร้างความพึงพอใจให้กับประชาชนผู้รับบริการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง				
2.4 บุคลากรของเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ปลอดจากการคอร์รัปชัน				
2.5 บุคลากรของเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสียสละ และอุทิศตนเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้				
3. หลักความโปร่งใส				
3.1 เทศบาลมีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนผู้สนใจทั่วไป				

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			
	มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
3.2 เทศบาลมีระบบการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของเทศบาลในด้านต่าง ๆ ให้ประชาชนทราบอย่างโปร่งใส เช่น รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี การจัดซื้อ-จัดจ้าง ฯลฯ				
3.3 เทศบาลได้กำหนดกระบวนการหรือขั้นตอนการปฏิบัติงาน และระยะเวลาการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน และติดประกาศให้ประชาชนได้รับทราบ				
3.4 เทศบาลบริหารงาน โดยใช้กระบวนการพิจารณาเลื่อนขึ้นเงินเดือนตามหลักคุณธรรม และความสามารถ				
3.5 บุคลากรสามารถโต้แย้ง คัดค้านผลการพิจารณาเลื่อนขึ้นเงินเดือนได้				
3.6 เทศบาลจัดให้มีช่องทางรับฟังความคิดเห็นหรือข้อร้องเรียนจากประชาชน				
4. หลักการมีส่วนร่วม				
4.1 เทศบาลบริหารงานโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมกระบวนการตัดสินใจในการดำเนินงานหรือโครงการต่าง ๆ				
4.2 เทศบาลบริหารงานโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการดำเนินงาน พร้อมนำมาใช้ในการวางแผน และการดำเนินงาน โครงการต่าง ๆ				

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			
	มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
4.3 เทศบาลได้จัดเวทีประชาคมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะในความต้องการของชุมชน และร่วมในการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาลดจนให้ประชาชนร่วมในการวางแผนพัฒนาเทศบาล				
4.4 เทศบาลมีการประชาสัมพันธ์ และรณรงค์ให้เพื่อสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชนในการมีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอ				
4.5 เทศบาลบริหารงานโดยสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มหรือองค์กรชุมชน หรือสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่างของกลุ่มหรือองค์กรชุมชน				
5. หลักความรับผิดชอบ				
5.1 เทศบาลกำหนดเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานอย่างชัดเจน รวมทั้งมีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่บุคลากร				
5.2 เทศบาลบริหารงานโดยใช้หลักการทำงานเป็นทีม ทุกคนร่วมมือร่วมใจในการทำงาน และมีความรู้สึกว่าคุณเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร				
5.3 บุคลากรของเทศบาลมีความตั้งใจ และมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานเพื่อให้ผลการดำเนินงานบรรลุผลสัมฤทธิ์				
5.4 บุคลากรของเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสำนึกรับผิดชอบต่อประชาชน และสังคม				

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			
	มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
5.5 เทศบาลมีการติดตามและประเมินผล การปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอเพื่อตรวจสอบ ผลงานว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย ขององค์กรหรือไม่				
6. หลักความคุ้มค่า				
6.1 เทศบาลบริหารจัดการงบประมาณโดยการใช้ งบประมาณที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ คุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด				
6.2 เทศบาลกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และ เป้าหมายโดยมุ่งเน้นผลงานด้านบริการที่สามารถ แข่งขันได้				
6.3 การดำเนินโครงการต่าง ๆ ของเทศบาล เป็นไปตามหลักความสำคัญ และความต้องการ เร่งด่วน				
6.4 เทศบาลมีการพัฒนาทรัพยากรบุคคล เช่น จัดฝึกอบรม หรือส่งเข้าฝึกอบรมเพื่อพัฒนา ขีดความสามารถในการปฏิบัติงาน และใช้ ประโยชน์จากทรัพยากรบุคคลอย่างคุ้มค่า				
6.5 เทศบาลส่งเสริมระเบียบวินัย และ ความประหยัดในการใช้จ่ายงบประมาณ				

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

โปรดเสนอแนะปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้
ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท

1. หลักนิติธรรม

.....

.....

.....

2. หลักคุณธรรม

.....

.....

.....

3. หลักความโปร่งใส

.....

.....

.....

4. หลักความมีส่วนร่วม

.....

.....

.....

5. หลักความรับผิดชอบ

.....

.....

.....

6. หลักความคุ้มค่า

.....

.....

.....

ขอขอบคุณบุคลากรทุกท่าน
ที่สละเวลาในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้
นายพนพล กลิ่นถนอม

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายนพดล กลิ่นถนนอม
วัน เดือนปี เกิด	21 มิถุนายน 2522
สถานที่เกิด	อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
ประวัติการศึกษา	วิทยาศาสตรบัณฑิต (เทคโนโลยีชนบท) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2545 ประกาศนียบัตรบัณฑิต (บัณฑิตอาสาสมัคร) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2547 รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. 2551
สถานที่ทำงาน	เทศบาลตำบลบางหลวง อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท
ตำแหน่ง	นักพัฒนาชุมชน

